

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petitv. (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upravišškega telefona štev. 188.

Stališče Korošcev.

Na izrednem občnem zboru »Katol. poli-
tičnega in gospodarskega društva za Slovence
na Koroškem« je govoril dr. Janko Brejc sle-
deče:

Zadnje volitve.

V najtežavnejših razmerah smo pokazali
svojo moč. Zmaga v slovenskem volivnem
okraju je bila naravnost sijajna. Kar dva ne-
varna nasprotnika smo zmagali v prvem na-
skoku z 1100 glasov večine. Nasprotniki so
ožjo volitev pričakovali. V beljaškem okraju
smo Slovenci dosegli s svojimi glasovi poraz
nadutega in prešernega vsenemštva. Kakor
pustni norci so vsenemci letali okoli, in ker se
jim je vse smejalo, so si mislili, da je vse nji-
hovo; in ravno to jih je pokopalo. Dan 14.
maja je bil za nje prava pepelnica sreda.
Takiha mačkov Koroška še ni videla. Nad vse
lep uspeh smo dosegli v velikovškem okraju,
kjer smo spravili drugega slovenskega kan-
didata v ožjo volitev, ki bi bil tudi gotovo
zmagal, ako bi ne bili socialni demokrati snedli
besede. Ti so se pri zadnjih volitvah izka-
zali, da se z njimi kot resno stranko tudi v
bodočnosti niti govoriti ne da. Naši agitatorji
in volivci v tem okraju zaslužijo posebno to-
plo pohvalo. V celovškem okraju smo na-
sprotnikom tako štrečno zmedli, da so nemško-
nacionalni »Herrenbauri« morali voliti uboga-
ga črevljarskega pomočnika! Bauernbundarji
so se res spuntali in kmete na cedilu pustili
in proti kmetom volili. Tudi to je uspeh. Kdor
nima kaše v glavi mesto možganov, mora se-
daj videti, da nacionalci kmete samo slepe, da
jim zanje nič ni, da se z njih norce delajo.
Pa tudi v rožeškem in ziliškem okraju smo
storili svojo dolžnost. Da so krščanski so-
cialci sproadli, krivi so sami, ker so še pre-
slabo organizirani.

Z izidom volitev smemo tedaj biti zado-
voljni. Pri tej volitvi geometriji se več doseči
ni dalo. Naša skrb bodi, da ohranimo, kar ima-
mo! Kmalu bo prilika, da pokažemo, če smo
vredni politične moči, če znamo porabljati po-
litične položaje; bližajo se namreč volitve za
deželni zbor.

Grafenauerjev vstop v »Slovenski klub«.

Gospod Grafenauer je prišel v državno
zbornico. Med 516 poslanci sam ne šteje nič.
Dva kluba sta se ustanovila med Jugoslavlani.
»Slovenski klub« na krščansko-socialni pod-
lagi, in »Savez južnih Slavena«, sicer tudi na
katoliški podlagi, a vendar je ta slednji spre-
jel tudi liberalce. V kateri klub naj bi vstopil
naš poslanec? Prizadevalo se je, da se oba
združita, a bilo je zastoj. Zakaj? Zato, ker
se ogenj in voda ne dasta združiti, ker so na-
sprotnja preveč dozorela.

Liberalizem taji temeljne resnice kršćan-

stva. Obžalujemo razpor, toda poravnati ga
ne moremo; ker pa moramo živeti, moramo
izbrati tovaršijo svojo. Danes popoldne so
zaupniki z velikansko večino, z 71 glasovi
proti trem, odločili, v kateri klub naj vstopi
naš poslanec, namreč v »Slovenski klub«. Te-
mu sklepu se moramo pokoriti. Morda ne bo
vseh zadovoljil, toda na svetu ga ni, ki bi vsa-
kemu prav storil. A veljati mora večina ka-
kor pri vsaki volitvi.

Naše stališče.

Uvarjen sem, da bodo liberalci zavpili,
pa saj že tulijo nekaj časa sem. Zadnje me-
sece skušajo neki liberalni listi po vsej sili
med nami narediti liberalno stranko, delajo
pa samo na papirju, ki je potrpežljiv. Začeli
so z osebnostmi, spravili so se nad nas posa-
mezne in nas skušali pred javnostjo umazati.
Liberalstvo je pač povsod enako: laž in ob-
rekovanje je njihovo orožje. Kaj pa hočejo ti
liberalci? Ali smo jim premalo narodni? Kje
pa smo že to pokazali? Jaz za svojo osebo
moram trditi, da bolj naroden, kakor sem, ne
morem več biti, in ravno tako tudi velikanska
večina vseh drugih mojih sobojevnikov. Za-
kaj se torej bije boj proti nam? Samo radi
vere in duhovščine! Tu pa izjavim, da je iz-
dajica koroških Slovencev, brezvesten huj-
skač, lopov, kdor skuša razdor delati radi ve-
re in duhovščine.

Jaz nisem nobeden petoliznik nikogar,
tudi duhovščine ne. Prost mož sem, pa si tudi
upam svoje mnenje prosto povedati. To pa re-
čem, da sta vera, duhovščina in koroški Slo-
venec tako ozko spojena, da si eno brez dru-
zega še misliti ne morem. Norec ali pa hudo-
delec je, kdor hodi v družbo luteranskih vse-
nemcev in brezverskih socialnih demokratov,
našo duhovščino pa brez razlike pobija, zato
ker je tudi katoliška.

In sedaj vas vprašam: Kdo izmed vas pa
hoče pustiti vero svojih očetov? Vprašam
vas: Kdo pa hoče pustiti svoje otroke šolati v
brezverski šoli, kjer bi ne bilo nobenega križa
več, kjer bi se ne slišala nobena beseda več
o Bogu? Jaz bi si tega ne upal zagovarjati
pred svojo vestjo ne kot oče, ne kot katoličan.
Vprašam vas: Kdo pa se hoče zavzemati za
razporoko, ki je podobna onim ameriškanskim
ženitvam, kjer se ljudje brzogovno ženijo, pa
tudi kmalu potem brzogovno ločijo? Vse to
pa hočejo liberalci! Izjavljam, da nisem nobe-
den klerikalec v tem pomenu, kakor si kleri-
kalizem domišljujejo liberalci, češ, da imej du-
hovščina nadvlado v politiki. Pač pa sem kle-
rikalec v tem smislu, da delujemo vsi složno
na krščanskem stališču. (Viharno odobravan-
je.) Toda liberalcem se ne gre za to; ti ho-
čejo, kakor povsod, boj zoper duhovščino in
vero; z drugimi besedami, zanesti hočejo med
nas takimeno »farško gonjo«. A kdor hoče
zanesti med nas liberalizem, ki provzro-

ča »farško gonjo«, tega naravnost odklanja-
mo. (Navdušeno odobravanje.)

In z narodnega stališča? Kdo pa naj stopi
na mesto naših duhovnikov in katoliških laji-
kov? Ne da bi se hvalil, pa resnica je, če re-
čem: Odstopimo vsi, ki kot »klerikalci« tukaj
delamo in v enem letu pade koroški Slovenec
kot zrelo jabolko Nemcem v roke! Ne išče-
mo boja, toda ne bojimo se ga! Ne odbijamo
nikogar, kakor koprneča nevesta vabimo vse,
ki so dobre volje, na svoje srce, na delo za
naš ubogi narod! A take pa, ki imajo v svo-
jem programu »Svobodno šolo« in razporoko,
odklanjamo, kakor agenta, ki nam ponuja svoj
»počel«. (Dolgotrajno viharno odobravanje.)

Ne zakrivam pa tudi ne, da morda v mar-
sičem grešimo; saj smo vsi smrtniki in se lah-
ko motimo. Toda povejte nam pravo, prisko-
čite nam na pomoč, to je narodno delo, ne
pa zabavljanje in kritiziranje. Povedati na-
pake, to je narodno socialna taktika, ne pa
izza plota obsipavati nas s kamenjem in poli-
vati nas z gnojnico, sam pa nič storiti! Le z
slogo v krščanskem smislu bomo rešili slo-
venski koroški narod, ne pa s propadlim in
razdirajočim liberalizmom! (Vsestransko odo-
bravanje.)

Državni zbor.

Dunaj, 14. nov.

Pogodbeni odsek.

Danes razpravlja pogodbeni odsek o dr-
žavnopravnih vprašanjih. Govoril je tudi mi-
nistrski predsednik Beck, ki je jako dobro za-
frknil »diplomatično« politiko »Saveza južnih
Slavena«.

Poljski demokrat Kolišer je polemiziral s
Plojem. Tudi dr. Stölzl in Seitz izjavljata, da
bosta glasovala proti Plojevemu predlogu.
Ker je odstopovalo več poslancev z Dunaja in
je bilo v odseku navzočih samo 35 poslancev,
je mislil Choc, da vrže v odseku pogodbo in
je zato predlagal, naj se preko pogodbe preide
na dnevni red. Pri glasovanju po imenih so
glasovali za prestop na dnevni red: dr. Adler,
Choc, Laginja, Lucksch, Nemec, Ploj, Seitz,
Wityk, proti pa 27 poslancev. Nato so dolo-
čili za poročevalca v zbornici dr. Pergelta.
Pričela se je nato podrobna razprava.

Pred vsem se razpravlja o članih I. in II.,
ki govorita o državopravnih vprašanjih in pa
o članu XVIII., ki razpravlja o pošti.

Lecher bi želel, naj bi bila vlada čis-
to vino zbornici z ozirom na veliko državno
preosnovo glede na razmere med Avstrijo in
Ogrsko. Veseli ga, ker je vlada opustila misel
na carinsko mejo med Avstrijo in Ogrsko.

Po Lecherjevem govoru se odgodi raz-
prava na popoldne.

Beckov govor v pogodbenem odseku.

V popoldanski razpravi govori prvi mini-
strski predsednik Beck, ki pred vsem navaja
državnopravne točke. Predvsem ne imenuje-
mo več pogodbene oblike, carinsko- in trgo-
vinsko nagodbo, marveč kratko pogodbo. —
Tudi ne govorimo več o skupnem carinskem
ozemlju, marveč o ozemlju obeh držav, ki sta
obdani po enotni carinski meji, z drugimi be-
sedami, govorimo zdaj o pogodbenem carin-
skem ozemlju. Namesto pojma avstroogrski
carinski tarif, nastopi zdaj pogodbeni carinski
tarif. Razloček z ozirom na prejšnje razmere
je tudi ta, da navaja III. član odločno, da se
sklepajo pogodbe o takozvanih paktiranih
skupnih zadevah s pravno obveznostjo za obe
državi. Poleg ministra za zunanje zadeve je
poklican za sopolpis od vsake vlade en zastop-
nik, a pogodbe uveljavi minister za zunanje
zadeve, ki jih podpiše in zastopa na zunaj. —
Ogrskim postavam odgovarja naslov »skupno
ministrstvo za zunanje zadeve«, uporablja se
pa tudi, da si ne povsod, tudi v naši postavo-
daji.

Carinski tarif.

V svojem razvoju ni bil skupni carinski
tarif nič drugega, kakor pogodbeni carinski
tarif, ki je utemeljen v ogrski postavodaji, v
naši državi imamo pa na gospodarskem polju
pridržano dispozicijsko oblast. Naj bi ne imeli
obe državi te svobode, bi se ne posrečilo, da
disponiramo po pogajanjih o carinskih vpra-
šanjih.

Ločitvena pogodba.

Danes se je zopet vprašalo, ni li pogodba
ločitvena pogodba in pa kaj da se zgodi leta
1917. A sedanjost mi da toliko izredno dela,
da se mi zdí težavno, da razpravljam o tem,
kaj da nastane po letu 1917. Ni drugega sred-
stva, če si hočemo napraviti sliko o bodočno-
sti, kakor da si jo napravimo po izkušnjah
preteklosti. Temeljiito proučevanje preteklosti
nas uči, da se postave iz l. 1867 niso vje-
male na vseh koncih in krajih in to je glavni
vzrok, razjedajočega delovanja, ki nasprotuje
duhu postav iz l. 1867. Prepričan sem, da če
gre tako dalje, se bo svojčas sicer znalo,
kdaj se je začela ločitev, ne pa, kje se konča.
Zato sem se držal načela: boljše je, da se gre
v odločilnem trenutku nekaj korakov naproti
in se zavzame potem postojanka, ki je trdna,
ki jo je mogoče brezpogojno držati in s katere
je prost razgled na vse strani. Nisem se po-
mišljal, da priznam obema deloma večjo svo-
bodo v državopravnih in gospodarskih vpra-
šanjih, ob enem pa, da se zmanjšajo preporne
točke, se je uveljavila kolikor mogoče velika
jasnost in se je sprejelo v okvir pogodbe koli-
kor mogoče veliko vprašanj.

Postava ni ideal in ne more biti. Pač se
je pa posrečilo, kar smo nameravali, da smo

LISTEK.

Zgodba o vlišnjem rubinu.

(Angleški spisal C. Doyle.)

Bilo je drugi dan po Božičnih praznikih.
Obiskal sem kmalu popoldne svojega prija-
telja Sherlocka Holmesa, hotel mu voščiti ve-
sele praznike. Našel sem ga sedečega v noš-
njaču, oblečenega v škrlatastoročo naslon-
haljo; okrog sebe je imel vse polno izdaj
jutranjih listov.

Poleg naslonjača je stal lesen stol, na ka-
terem je visel obnošen, na več krajih potlačen
trd klobuk, ki že davno ni bil več za rabo.

Na stolu je ležalo povekšalno steklo ter
pinceta; vedel sem takoj, da je ta klobuk
ravno predmet Holmesove preiskave.

»Kakor vidim, si zaposlen,« sem mu dejal.

»Ali te morebiti motim?«

»Nikakor ne. Nasprotno; jako ljubo mi je,
da se morem s starim prijateljem razgovoriti
o uspehu svojega raziskovanja. Predmet je
tako vsakdanji,« pri tem je pokazal s palcem
stari klobuk, »toda okolnosti, ki so z njim v
zvezi, so jako zanimive, dejal bi celo poučne.«

Sedel sem ter si grel roke ob praske-
tajočem ognju. Bila je huda zima, tako da so
bila vsa okna kot ledena skorja. »Skoro go-
tovo se skriva za to stvarjo, ki je sicer videti
tako nedolžna, kakor umor,« sem omenil; »ti
pa si našel v tem temeljno točko za nadaljno
preiskovanje skrivnosti, da doženeš hudode-
lstvo ter doleti storilca zaslužena kazen.«

»Ne, ne!« odvrnil je Holmes, ter se sme-
jal; »nikakega hudodelstva ni, le eden izmed
onih malih a večkratnih dogodkov, ki se pre-
množkrat pripete ondi, kjer si štirimilijonsko
prebivalstvo dela napotje na prostoru, ki meri
le nekaj kvadratnih milj. Tu kjer se ljudstvo
drega drug ob drugega kot na mravljišču,
moramo biti pripravljeni na razne spletke;
marsikatera zagonetka čaka rešitve, ne da bi
imela kot podlago ali izvor kako hudodelstvo,
ki pa ima vendar marsikaj posebnega in pre-
senetljivega v sebi.«

Marsikaj tak slučaj smo že doživeli.

Ne dvomim, da spada tudi ta slučaj med
navedene dogodke povsem nedolžnega zna-
čaja. Postrežček Peterson ti je gotovo znan?«

»Da, poznam ga.«

»Ta trofeja je njegova.«

»Ali je klobuk njegova last?«

»To ne, ampak našel ga je. Pravi lastnik
je neznan. Sedaj te pa prosim, da ne smatraš
tega klobuka kot staro klobučevino, ampak
kot poizkusni predmet za najino bistroumnost.
Čuj predvsem, kako je došel semkaj. Bil je
na Božično jutro v spremstvu lepe, pitane
gosi, ki se brezdvoma baš sedaj peče v Pe-
tersonovi kuhinji. Bilo je tako-le: Nekako ob
štirih zjutraj na Božični dan se je vračal Pe-
terson — ki je, kakor veš, nad vse dostojen
dečko, — od neke zabave domov. Pot ga je
peljala preko Tottenham Court Road.

Pred njim je šel, kolikor je mogel opaziti
ob slabi plinovi razsvetljavi, visokorasel mož
s precej negotovimi koraki; nesel je čez ramo
visečo gos. Ob voglu ulice Coodge zapletel
se je v preprij z nekimi cestnimi postopaki.
Eden izmed teh mu je izbil klobuk raz glavo;

mož je dvignil palico, da bi se branil, pri tem
pa je razbil izložbeno okno za svojimi hrbtom.
Peterson se je zato podvihal, da bi pomagal
neznancu proti napadalcem. Ta pa je v strahu
zaradi razbitega okna in pa ker se mu je
bližal Peterson v uniformi, katerega je sma-
tral najbrž za policijskega uradnika, — izpuštil
gos, ubral pot pod noge ter izginil v bližnjih
ulicah. Obenem pa so pobegnili tudi oni po-
stopači, ko se je prikazal Peterson, tako da
je ta ostal sam gospodar položaja, obenem pa
sta mu pripadla potlačen klobuk in pa po-
stavna božična gos kot bojni plen zmago-
valca na bojišču«

»Gos je seveda takoj vrnil lastniku.«

»V tem tiči ravno zagonetka. Res je bila
na levi nogi tolste živalice privezana karta
z napisom: »za Mr. Henry Bakerja«, ravn-
tako začetni črki H. B. — toraj gotovo začet-
nici lastnikovega imena. Veš pa, da biva v
Londonu nekaj tisoč Bakerjev, in nekaj stotin
Henry Bakerjev. Naloga dostaviti izgubljeno
stvar pravemu lastniku toraj ni ravno lahka.«

»Kaj je toraj storil Peterson?«

»Takoj na Božično jutro je izročil meni
oboje, klobuk in gos, ker je vedel, da zanima
mene vsaka, tudi najmanjša zagonetna stvar.
Gos sem obdržal do danes zjutraj, potem pa
sem uvidel, da je pametneje, vkljub temu,
da zmrzuje, povžiti jo.«

Najditelj jo je toraj vzel s seboj v namen,
ki je odločen vsem gosom, meni pa ostal klo-
buk gospoda, ki je na ta način prišel ob svojo
božično pečenko.«

»Ali ta ni ničesar razglasil, kaj je zgubil?«

»Ne.«

»Kako pa ti je mogoče, da dobiš kak po-
datek, da doženeš njegovo identičnost?«

»Le na podlagi izjavljanj.«

»Na tem klobuku?«

»Popolnoma gotovo.«

»Ti se šališ; kaj pa moreš posneti iz te
stare, potlačene klobučevine?«

»Tu vzemi povekšalno steklo. Saj veš
mojo navado. Preišči sam, kakšne podatke
da klobuk o svojem gospodarju.«

Vzel sem staro klobučevino ter jo vrtel
zdaj v desni, zdaj v levi roki, ne da bi mi
padla v glavo kakšna misel. Bil je čisto na-
vaden črn, trd klobuk okrogle vrste, obnošen
in že davno ne več za med ljudi. Podloga je
bila svoječasno rdečesvilnata, pa je že davno
prišla ob barvo. Naslova tovarne ni bilo več
mogoče čitati, pač pa sta bili začrtani znotraj
črki H. B., kakor je to že omenil Holmes. Ob
robu je bila luknja za obešalo, manjkala pa
je vrvica. Sicer pa je bil klobuk na več krajih
zmečkan, prašen in pozaman. Očividno je
njegov lastnik poskušal, posebno zamazanin
mestom dati prvotno barvo s tem, da jih je
namazal s črnolom.

»Jaz ne najdem in ne vidim ničesar,«
sem dejal ter vrnil klobuk svojemu prijatelju.

»Nasprotno, Watson, vse različne stvari
lahko vidiš. Pač pa pozabljaš, izjavljam po-
trebno iz tega, kar si videl. Ti se premalo
samozavestno lotiš dela.«

»Potem pa mi povej ti, kaj izvajaš iz tega
klobuka.«

Vzel ga je ter še enkrat motril z le sebi
lastnim natančnim opazovanjem.

»Sicer nama ne da toliko podatkov kot
bi jih lahko,« je pripomnil, »vendar pa se

uvredli v bolnem telesu samem zdravljenju. Zaupam bodočnosti. Če se vpraša, jeli pogodba ločivna pogodba, odgovorjam: pogodba je v prvi vrsti zdravstvena pogodba. Če nastane vprašanje, kaj da se zgodi po 1. 1917, izjavljam s polnim prepričanjem, da dvojce držav, ki stojita v tako skupnem življenjskem razmerju, ki sta se tekom 400 let skupno razvijali, ne gre kar tebi nič meni nič narazen, ne glede na združujočo in neomahljivo zvezo enotne vladarske rodbine.

Zaušnica »Savezu južnih Slavena«.

Beck se proti koncu svojega govora obrne proti slovenskim in hrvaškim poslancem. »Saveza južnih Slavena«, in pravi: Kar se pa tiče hrvaškega stališča, pa izjavljam, da pogodba ni pogača, iz katere bi se lahko vzele rožine. Če hočejo imeti gospodje rožine, morajo akceptirati tudi pogačo, ki spada zraven in k jim bo prav dobro teknila. (Veselosť.)

Končno naglašja Beck, da se bo strogo gledalo svoj čas na to, da se bo besedilo pogodbe tako v Avstriji, kakor na Ogrskem, vjemalo.

Govorila sta še Stölzl in Kramar. Pogodbeni odsek ima prihodnjo sejo v ponedeljek.

Voditelj krščansko-socialnih delavcev Kunschak in kršč. soc. ministri.

Nasprotniki krščanskih socialcev z vidno zadovoljnostjo poročajo, ker je voditelj kršč. soc. delavcev, Leopold Kunschak, na nekem shodu nastopil proti, ker se je kršč. soc. stranka udeležila preosnove v ministrstvu, ker se boji, da bi to škodovalo strankinemu razvoju. Liberalci ne razumejo organizacije naših strank in zato jim tudi ni znano, da je pri naših ljudeh prosta svobodna kritika. Čast Kunschaku, ki je možato nastopil in povedal, zakaj da mu ni všeč vstop krščanskih socialcev v ministrstvo.

Abrahamovič gališki minister.

Gotova stvar je, da postane poljski poslanec Abrahamovič gališki minister. Imenovanje pa razglase šele po odločilni seji kvotne deputacije v ponedeljek, ker če bi postal Abrahamovič prej minister, bi izstopil iz kvotne deputacije in bi zato manjkala pri odločilni seji poslanca Fiedler in Abrahamovič.

Nastop novega trgovinskega ministra.

Trgovinski minister je v svojem nagovoru na sekčne načelnike in na ravnatelje oddelkov naglašal, da mora poštovati svoje parlamentarno stališče, ki mu nalaga dolžnost, da izvrši upravičene zahteve zbornice. Pred vsem hoče posvetiti svojo pozornost načelnim vprašanjem in prosi zato, naj ga nujno in natančno pouče v vseh političnih, narodnih in socialno političnih zadevah. Kljub desetletnemu teoretičnemu in praktičnemu poslovanju z gospodarskimi vprašanji, vč. da ni njegova naloga, da se peča z vsemi podrobnimi vprašanji, o katerih morajo poročati poročevalci.

Posvetovanje o premogovem vprašanju.

Ministrska komisija se je pečala 13. t. m. o razmerah na premogovnih trgih. Pečali so se z vprašanji o trgovskem monopolu, o prepovedi za izvoz premoga in o tarifih za premog. Posvetovanja se bodo še nadaljevala.

AVSTRO OGRSKA.

Bosansko hercegovski deželni zbor.

Ob avdijenci skupnega finančnega ministra Buriana pri cesarju dne 9. t. m. je poročal minister cesarju o svojih vtisih ob zadnjem svojem inšpekcijskem potovanju v okupacijskih deželah. Vlada je poročal tudi glede na vprašanje o ustanovitvi deželnega zbora za Bosno in Hercegovino. Za deželni zbor se že pripravljajo. V najkrajšem času se vrši v Sarajevu posvetovanje zastopnikov vseh stanov iz Bosne in Hercegovine. Posvetovali se bodo o ustanovitvi deželnega zbora.

lahko nekaj izvaja s popolno gotovostjo. Nekaj pa lahko smatram kot skoro gotovo resnično. Na prvi pogled vem, da ima mož vrlo dober spomin in pa, da je živél zadnja tri leta v prav dobrih razmerah, četudi so se mu sedaj jako poslabšale. Prejšnje čase je mož gledal na-se, sedaj pa tudi sam sebe zane-marja. Očividno nazadnje tudi moralno, kar je v zvezi s poslabšanjem njegovih razmer. Vidi se, da se vdaja slabim vplivom, v prvi vrsti najbrž pijančevanju. Očividno je posledica tega, da ne živi s svojo ženo v dobrih odnošajih.

»Toda, ljubi Holmes! —

»Vkljub vsemu temu pa mu je vendar še ostalo nekaj samozavesti,« je nadaljeval Holmes, ne da bi se bil zmenil za moj medklic. »Lastnik tega klobuka je mož, ki večinoma ves čas presedi, malokdaj zahaja na prosto, in ki ni več vajen mnogo se gibati; starosti je srednje in ima rujavkaste lase, ki jih je dal ravno zadnje dni striči ter jih vedno maže z mazilom. To vse so dejstva, ki se dadó s popolno gotovostjo posneti iz tega klobuka. Mimogrede omenjeno je skoro gotovo, da nima v svojem stanovanju plinove razsvetljave.«

»Ti se brezdvoma šališ, Holmes.«

»Nikakor ne. Ali niti sedaj, ko sem ti vse podrobnosti natančno opisal, ne uvidiš, kako sem prišel do teh sklepov?«

»Priznam, da sem prav gotovo jako malo bistroumen; priznam pa tudi, da ti nisem v stanu slediti. Kako na primer prideš do trditve, da ima mož dober spomin?«

(Dalje prih.)

Svobodna agrarna zveza in pogodba.

Svobodna agrarna zveza v zbornici je imela včeraj sejo. Navzoč je bil tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch. Poroča g. komerčni svetnik Povše. Poročilo je temeljito in mu poslanci živahno pritrujejo. Naglašja, da je kljub raznim pomanjkljivostim v sedanjih razmerah z agrarne stališča boljše, da se pogodba sprejme kakor odkloni. Poročevalec pozivlja vladu in poljedelsko ministrstvo, naj z obširno agrarno politiko osobito s podporami vzvratna pogodbine pomanjkljivosti. Sprejela se je z 31 proti 9 glasovom resolucija, ki priporoča sprejem pogodbe in priporoča poljedelskemu ministrstvu, da naj stori vse za povzdigo domačega mesnega in kruhovega konzuma.

Prošnje za službe v novem delavskem ministrstvu.

Ministru Gessmannu dohaja jako veliko prošnja za službe v nameravanem novem ministrstvu javnih del. Ker bo pa obsegalo novo ministrstvo že obstoječe oddelke raznih ministrstev, bodo nastavili le malo novih moči.

Boj italijanskih dijakov za italijansko vseučilišče.

O burnih demonstracijah italijanske vseučiliščne mladine v Gradcu smo že poročali v včerajšnjih naših brzojavnih poročilih. Na dunajskem vseučilišču je bilo včeraj mirno. Ob 11. uri so se pojavili Italijani pred vseučiliščem, ki je bilo zasedeno po Nemcih. Nato so se podali pred zbornico, kjer jih je nagovoril poslanec dr. Conci, ki je naznanil, da prično vsi italijanski poslanci skupno akcijo za rešitev italijanskega vseučiliškega vprašanja, in sicer tudi z ozirom na priznanje izkušenj v Italiji, kakor o zopetni ustanovitvi italijanske pravosodne fakultete v Trstu. Vse tri italijanske stranke pošljejo glede na italijansko vseučiliško vprašanje deputacijo k Becku. Po Concijevem govoru so se italijanski dijaki razkropili. — Poročevalcu milanskega »Corriere della sera« je po Beckovem naročilu neki visoki uradnik izjavil: Vlada namerava priznati v Avstriji izkušnje na italijanskih vseučiliščih. To vprašanje se pa ne more rešiti od danes do jutri. Graški in dunajski dogodki pa zadeve ne bodo pospešili in jo tudi ne zavirali. Vlada čaka, da dobi poročila kompetentnih komisij za izkušnje. Poročevalec sodi, da se avstrijska vlada ne peča s potrebno resnobo o italijanskem vseučiliškem vprašanju. Vse je odvisno od izpeča s potrebno resnobo z italijanskim vseučilišču v Trstu pa v dunajskih krogih niti ne mislijo več.

Odstop češkega višjega deželnega maršala princa Lobkovica.

Knez Lobkovic, ki namerava odstopiti, je že deželni višji maršal na Češkem 24 let.

Stavka na mariborskem učiteljskišču.

Včeraj dopoldne so pričeli stavkati na mariborskem učiteljskišču učiteljski kandidati. Stavka je naperjena proti vadniškemu učitelju Gabrijelu Majcnu. Udeležujejo se je Nemci in Slovenci vseh treh letnikov. Trde, da jih je Majcen zmerjal. Sklenili so, da štrajkajo, dokler ne nadomesti Majcna akademično izobražena učna moč.

Povišanje častniških plač.

Wekerle je dovolil, da se ustavi 600.000 kron v proračun za skupno armado, da se predvsem regulirajo plače stotnikom. Vojni minister Schönaich je v stvari tako angažiran, da hoče odstopiti, ako ne doseže regulacije častniških plač. O pomazarevanju zastav in znamenj v ogrskih polkih se je posvetovala za to postavljena komisija, ki pa še ni sklepala, ker odločneje v tem vprašanju cesar sam.

Burna seja v ogrskem državnem zboru.

Po Lukiniču (glej včerajšnje naše brzojavno poročilo) je v včerajšnji seji ogrskega državnega zbora govorilo še več hrvaških poslancev. Sklenili so, da se podaljšajo seje, dokler razpravlja zbornica o avtonomnem carinskem tarifu, za eno uro. Štiri hrvaške poslance so nakazali zaradi včerajšnjih burnih dogodkov imunitetnemu odseku, ki je sklenil, da morajo prositi zbornico za odpustanje.

SHOD FRANCOSKIH ŠKOFOV.

V Toulousu so zborovali 13. t. m. francoski nadškofje in škofje iz južne Francije. Navzočih jih je bilo 15. Toulouški nadškof je izjavil, da bodo francoski škofje brez ovinkov in brez strahu poslušni naukom stolice sv. Petra, učili bodo, kar uči cerkev, in zavrgli, kar zavrže cerkev.

NEPOKORNI FRANCOSKI VOJAKI.

V Alžiru je napravilo kakih 100 spahijev velike izgrede v zamorskem oddelku, ki jim ga je podpolkovnik prepovedal obiskati. Podpolkovnik je bil prisiljen, da se je umaknil vojakom, ko jih je miril.

NEZAUPNICE MLADOČEŠKIM POSLANCEM.

Nezaupnice so poslali volivci mladočeškemu poslancem Kratochvilu, Celakovskemu, Czernohorskemu in Czechu, ker ne drže, kar so obetali pred volitvijo.

AVSTRJSKI DRŽAVLJAN OBDOJEN V NEMČIJI.

Avstrijskemu državljanu Antonu Bogackemu so prisodili v Lipskem, ker je poizkušal hudodelstvo izdaje vojaških tajnosti, triletni zapor, pet let izgubi pravico do časti in se podvrže policijskemu varstvu. Sodišče je dognalo, da je obtoženec delal kot ogleduh

za rusko vladu, ni pa moglo dognati, če je izdal tajnosti ruski vladi.

OTVORITEV TRETJE RUSKE GOSUDARSTVENE DUME.

V Katarinini dvorani Tavrijske palače se je otvorila včeraj tretja ruska gosudarstvena duma. Izmed 442 poslancev jih je že sprejelo izkaznice 390. V dvorani so bili zbrani ministri, poslanci in duhovščina. Dumo je nagovoril metropolit Antonij. Rekel je, naj delajo poslanci skupno za ljudstvo in sporazumno z velikim carjem. Sledila je slovesna liturgija. Trikrat so zapeli poslanci po končani liturgiji rusko narodno himno »Bože carja«.

Tajni svetnik Golubov otvoril dumo in jo pozdravi v carjevem imenu. Poslanci poslušajo stoje prisego, ki jo podpišejo.

Nato se izvoli za predsednika dumi s 371 proti 9 glasovom oktobrist Homjakov, ki pravi, da prevzame predsedstvo v veri na svetlo bodočnost velike, enotne in nerazrušljive Rusije. Upa, da napravijo mir poslanci, ki naj pozabijo pri svojem postavodajalnem delu vsako sovraštvo, ko izpolnjujejo voljo samoderžnega carja. Ob četrtna 4. uro se zaključila seja.

CAMPEBELL-BANNERMAN OBOLEL.

Obolel je angleški ministrski predsednik Campbell-Bannerman.

PROTIAVSTRIJSKE DEMONSTRACIJE V ITALIJI.

V Milanu so demonstrirali italijanski dijaki tudi 13. t. m. zvečer pred avstro-ogrskim konzulatom. Nastopila je policija, ki je prišla nekaj dijakov, katere so pa izpustili na intervencijo radikalnih poslancev. V Rimu so demonstrirali vseučiliščniki in tehniki dne 14. t. m. Imeli so shod, na katerem so zabavljali proti Avstriji.

AMERIŠKI KRAH IN INDUSTRIJA.

Vsled zadnjega krahja v Ameriki je bilo odpuščenih v Pittsburgu zadnji teden 48.000 delavcev, veliko delavcev so odpustili tudi v Chicagu in po drugih industrijskih krajih. V Newyorku je vedno primanjkovalo poslov. Zdaj jih je preveč, ker je ubožalo mnogo oseb. Železno industrijo so omejili za 10 odstotkov in sodijo, da jo bodo morali omejiti do 30 odstotkov.

Dnevne novice.

+ **Žoga.** V Pešti so vrgli žogo v Becka. Hribar je podpisal nujni predlog proti ogrski pogodbi in sklenil s klubom vred glasovati proti nji in s tem tudi podreti belokranjsko železnico. Beck je žogo vjel in jo vrgel v jugoslovansko zvezo nazaj. Hribar zatrjuje, da je pogodba zagotovljena in ji menda vsled tega lahko nasprotuje. To je radikalec. Pri prihodnjem shodu bo gotovo dokazal, da je on edini rešil pogodbo z Ogrsko, jugoslovansko vprašanje in svojo značajnost. Tak mož!

+ **Ploj hribari.** Svoj čas je Ploj s posebno vnmemo v Slovanskem centru dokazoval, da § 4 ogrsko-hrvaške pogodbe samo zahteva, da morajo biti ob sklepanju avstro-ogrske pogodbe hrvaški poslanci v ogrski zbornici. Zadnje sredo je pa v nagodbenem odseku dokazoval, da bi se moral dogovor vršiti tudi med avstrijsko in hrvaško vladu. Mož se uči doslednosti od Hribarja, samo, da še ni popolnoma dosegel svojega mojstra. Hribar je namreč tvežil svojim petršiličkom in majarončkom, da je belokranjska železnica tudi brez pogodbe zagotovljena. Ploj je pa naravnost priznal, da jugoslovanski zvezi, katere član je Hribar, ni prav nič na železnici, češ, da ta železnica ni nobeno zadostilo za državnoopravno škodo, ki jo imajo južni Slovani od pogodbe z Ogrsko. To je moška beseda: priznamo, dasi vemo, kako bridko je Ploju, ker mora drugače govoriti, nego sam misli. Gospodje bodo počasi vse povedali in morda se zbrihta celo kak ljubljanski petršiliček, da bo znal šteti, koliko daš ima Hribar.

+ **O »Slovenija«!** Zopet je izšla, in ravedni smo pogledali v Hribarjevo glasilo, da se poučimo o političnem stališču ljubljanskega poslanca. In glejte moža! Molči kakor riba, in ne pove niti besedice o najvažnejših vprašanjih, o pogodbi, o belokranjski železnici, o obstrukciji. Niti besedice! Samo minister mu po glavi hodi, kakor da bi ves slovenski narod bil odrešen vsega zlega, če bi en Slovenec ali Hrvat prišel do ministrske plače. Mi si predstavljamo koncesije drugače. Že pred več dnevi je sklenil »Savez južnih Slavena«, da stopi v obstrukcijo proti pogodbi z Ogrsko. O tem se je sklepalo tudi pri budimpeštanskem pobratimskem obedu. A Hribarjevo glasilo o vsem tem ne ve niti črhiniti. Čemu pa potem izdaja narodno-napredna stranka svoje glasilo? Tako neumnega lista še nismo videli, in tudi liberalna stranka še nikoli ni bila v taki zmedi.

+ **Kolobocija.** »Jugoslovanska zveza« ne ve, kaj hoče. Dočim sta »Pokret« in »Obzor« razkrivala »dalekosežne načrte« njene obstrukcije, je včeraj prišel »Balkan«, ki zagotavlja, da nima »Jugoslovanska zveza« niti onih načrtov in da ta zanimivi klub obstruira kar tja v dan, »jer mi nagodbo pobijamo s načelnog stališča« — zahtjevi na vladu glede narodno-političnih in gospodarskih probitaka našega naroda izniet če se, kako je naravno kod — proračunske razprave. Kolosalno! Tako plava s svojimi glasili »Jugoslovanska zveza« v velikanski kolobociji. Nas zanima pri tem v prvi vrsti, da je Hribar tisti, ki tudi tiči v tej zmesnjavi, kajti Luginja je v nagodbenem odseku (glej »Balkan«) povedal, da obstruira in govori tudi v Hribarjevem imenu »jer je u njegovem klubu zastupnik slovenske metropole« in »Pokret« je odkrito pisal »Hrvat in

s njima i ostali članovi jugoslovanske saveze najavili su najčešći odpor proti nagodbi«. Gospod dr Luginja je v nagodbenem odseku najvno dejal, da »Jugoslovanska zveza« obstruira, da se pokaže solidarna »sa bračom preko Litave«. Mi pa mislimo, da svojemu narodu in tudi »brači preko Litave« napravimo največjo uslugo, ako pomagamo, da se naroda po dobri železniški zvezi tembolj zblížata. Zato se mi na kolobocije, katere kuha »samostojni kuhar« Hribar v »Jugoslovanski zvezi«, ne razumemo. Mi hočemo sedaj samo eno: Kolikor najbolj trdno zagotoviti Belokranjsko železnico! Pravimo pa: narodnonapredna stranka je za Hribarjeve kolobocije soodgovorna, ker mu ne odstavi pisrčka od tako nevarnega ognja!

— **Demonstracije za italijansko vseučilišče v Trstu.** V odmev dogodkom v Gradcu, kjer so bili Italijani — žalibog — zopet tepeni, so tržaški Italijani uprizorili demonstracijo. Bilo je 50 do 70 njih — večinoma 16- do 18-letni člani glasovitega »Circolo Giovanni Bovio«, oziroma takozvani Mazziniani. Okoli pol 9. ure so šli ti korajžni dečki iz kavarne »Ai Portici di Chiozza« proti Corsu, po Corsu do velikega trga in potem nazaj do gori rečene kavarne. Med potjo so vpili seveda razne »Evviva!« in razne »Abbasso!« Pri tej zabavi jih je bilo aretovanih 18 ali 20 njih, a med temi sta dva žurnalista: Edoardo Morpurgo, po domače Momi Nonzolo, od »Piccola« in dr. Vivante od »Lavoratora«. Bili so pa vsi izpuščeni. Sploh je bila demonstracija ob pol 10. uri že popolnoma končana.

+ **Odbor »Kmečke zveze« v ljubljanski okolici** pozivlja one zaupnike in poverjenike »K. Z.«, ki se niso poslali nabiralnih pol za člane, da to v najkrajšem času store. — Zaupniki se prosijo, da opozore člane »Kmečke zveze« na to, da si je omislila »K. Z.« krasne umetniško izdelane sprejemnice. En izvod stane samo 60 vinarjev. Kdor izmed članov želi imeti sprejemnico, naj naznani svoje ime na naslov: »Kmečka zveza, Ljubljana« ter naj pošlje 60 vinarjev ali v denarju ali pa v znamkah.

+ **»Naš glas«, glasilo nove »Kmečke stranke« na Goriškem** je pravzaprav »šibek glas«. Tako puhlega in plitkega lista še nismo imeli pred seboj. Ali naj bo list s tako medlim in ozki: obzorjem sposoben za »naš cv goriških Slovencev? Današnji čas zahteva jasnih ciljev; izraženih idej, duhovi se cepijo; sedaj pa pride par puhloglavcev na čelu enega policaja in enega s kmečkimi žulji obogatega advokata ter hoče ta duševni razvoj, ki se vrši po celem svetu, preprečiti s par puhlicami. Dobro je, da so izdali svoj list, ker sedaj saj vemo, kaj so zmožni s svojimi talenti. Vidimo, da vse njihovo duševno obzorje se ne dviga nad nivo vrtojbenskega policaja. Zanimivo pa je, da ta puhlost izhaja s pomočjo državnega denarja. List so namreč dobili vsi naročniki od vlade vzdrževanega glasila »Gor. kmetijskega društva«, »Primorskega gospodarja«. In to od vlade vzdrževano kmetijsko-strokovno glasilo je posodilo svoje zavitke »Našemu glasu«. Vprašamo merodajne faktorje, odkod pride »Goriško kmetijsko« društvo od tega, da pusti strankarskemu političnemu listu izhajati pod zavitki ip naslovi svojega od vlade podpiranega glasila? Zahtevamo odgovora!

+ **Radodarnost s »prokletstvi«.** Glasilo Supilovo »Novi list« je prinesel strašno vest, da je tržaški škof dr. Nagl proklel »Edinost« zaradi pisave o glagolici. Kadarkoli izda sveta stolica kako okrožnico, čitamo vedno v liberalnih listih: »Papež proklinja«, in zdaj »proklinja« naenkrat tržaški škof. Mi smo prebrali dotično okrožnico in nismo našli prav nobene kletvine. Tržaški škof citira doslovno »Edinost«, ki je vrgla v obraz vsej duhovščini očitaje, da vsa duhovščina želi, da se nesrečni Rimljanji ne povrnejo v cerkev, iz katere jih je spravila politika tržaške »Edinosti«. Samoobsebi je umevno, da iz tega škof izvaja posledico, da takega lista duhovščina ne more in ne sme podpirati. Tisti, ki kolnejo, niso škofje in duhovniki, ampak liberalci pri »Edinosti« in reškem »Novem listu«.

+ **Senzacijelna aretacija v Črni gori.** Včeraj smo poročali, da je bil radi odkrite zarote v Črni gori aretiran tudi bivši minister Andrej Radović. Aretacija se je izvršila v Trstu, kar kaže, da je tudi Avstrija posegla vmes in je ugodila želji črnogorske vlade, naj vse sumljive osebe, ki se nahajajo v Avstriji, aretirajo. Radović je bil oni dan, ko se je vršil setanek zarotnikov v Kotoru, tudi v Kotoru ter je nato odpotoval v Trst, kjer je bil sedaj aretiran. Radović, dasi član črnogorske opozicije, je te dni proti nekemu našemu prijatelju odkrito povedal, da vesti, katere so širili nekateri listi o groznem položaju o črnogorskih ječah, niso resnične. Radović je izjavil, da je opoziciji med narodom največ pokvarilo skrajno opozicionelno krilo, ker je širilo o knezu in njegovi rodbini — predebele laži in se je še bolj oklenil kneza.

Od druge strani se nam poroča: V Trstu so prišli bivšega črnogorskega ministrskega predsednika Radoviča, ki je pobegnil v Avstrijo, ko so odkrili zaroto v Cetinju. Tržaška policija je dobila ukaz z Dunaja, da naj ga ima na varnem, mu da posebno sobo in ustreže vse želje glede na hrano. Ker Avstrija Črnigori ne izroči političnih zločincev, je uvela črnogorska vlada proti Radoviću preiskavo zaradi poizkušene ga umora.

— **Češki jezik na javnem ljudskem shodu na Dunaju.** Poslanci dr. Bulin, J. Čeh in J. Kotlaš so šli pred par dnevi k notranjemu ministru baronu Bienerthu, da bi se pri njem pritožili radi nastopa vladnega zastopnika, ki na shodu poštnih oficijantov v hotelu »Pri pošti« ni dovolil češkim poslancem v češkem jeziku

govoriti. Minister je pripoznal, da je vladni zastopnik ravnal nepravilno in je rekel, da je bil le pomotoma na shod poslan češkega jezika nevedši vladni zastopnik. Ta dogodek, je izjavil minister, ne smatram za načelen. V bodoče se bode smelo na javnih ljudskih shodih na Dunaju tudi v češkem jeziku razpravljati.

— **Službo občinskega tajnika** razpisuje mestno županstvo v Kranju.

— **Prva lekarničarka na Ogrskem.** Gdčna Berta Hamisch je dobila od notranjega ministrstva koncesijo za lekarno. Prva lekarničarka na Ogrskem.

— **V ameriškem rudniku ubit.** Iz Meadow Lands, Pa. v Ameriki poročajo: Ponesrečil se je rojak Jakob Peternel, po domače Bernač iz Riča pri Črnem vrhu nad Škofjo Loko. Dne 7. t. m. okoli 11. ure dopoldne ga je nesreča dohitela pri delu; utrgala se je plast kamena in je padla nanj, da je izdihnil v par minutah.

— **Iz Novega Mesta** se nam poroča, da je slavni oče Rozman odstopil kot podžupan. Pravijo pa nekateri, da ni odstopil, ampak da je bil odstavljen. Želimo mu, da bi še dolgo užival zasluženi sladki pokol!

— **Razstava vsakovrstne pitane živine** bo na Dunaju od 10. do 12. aprila prihod. leta.

— **Iz sv. Križa pri Trstu.** Članek iz sv. Križa v »Eдинosti« od dne 12. t. m. z naslovom »Iz nekega kršč. soc. zaupnega shoda v sv. Križu, ima še precej resnično poročilo. Vendar potrebuje pojasnila. Glede onega somišljenika »Eдинosti«, ki je interpeliral g. župnika, kako stališče on zavzema nasproti Narodni delavski organizaciji, naj bo povedano »Eдинosti«, da interpelant ni njen somišljenik z dušo in telesom. Kajti on pošilja n. pr. svojega otroka v »Legin« šolski vrtec. Mogoče, da ima mož iz svojega osebnega stališča prav, ker ni v sv. Križu nobenega slovenskega vrtca, vendar če bi bil res somišljenik pisane »Eдинosti«, bi moral počakati, da otrok dorase in začne zahajati v domačo slovensko šolo. Da interpelant res ni brezpogojen somišljenik »Eдинosti«, je izjavil sam na istem zaupnem shodu, ko je rekel, da za svojo osebo tudi narodni stranki v Trstu ne zaupa, ker advokate, ki jo vodijo, veliko govorijo, pa skoro nič ne storijo za kmeta, ki najbolj potrebuje sveta in pomoči. Župnik ni rekel, da dr. Krek kmalu pride v sv. Križ, ampak da ga bo še le povabil in on gotovo pride in razloži kršč. soc. program. Članek bi bil še precej dostojen, če bi se sl. uredništvo »Eдинosti« omejilo le na priobčenje dobijenih informacij. Toda čutilo je potrebo skleniti poročilo z visokodonečo grožnjo, »da se bo tem gospodom, (ki so proti narodni organizaciji), odgovorilo povsod na tak način, kakor zasluži njih perfidno in brezdomovinsko ravnanje. Bodi prepričana »Eдинosti«, da bo morala prej ali slej dokazati očitanje o perfidiji in brezdomovinstvu gospodov, ki po svoji vesti ne morejo odobravati njene pisave in delovanja od nje oboževane delavske narodne organizacije. Ako se bode vztrajna zahteva po uveljavljanju krščanskih načel v narodnem in družabnem življenju dosledno imenovala perfidija ali brezdomovinstvo, potem ne bo dolgo, da poneha in ugasne umetno navdušenje za delavsko narodno organizacijo, ker laž in obrekovanje nista sredstvi, ki zagotavljata obstoj katesisbodi organizacije.

— **»Društvo slovenskih profesorjev«** se krepko razvija. V Gorici se snuje podružnica v smislu družstvenih pravil; prihodnji teden bo njen prvi shod. To soboto pa se profesorji iz Ljubljane in Kranja zbero na prijateljski sestanek v Kranju.

— **Zborovanje Zveze telovadnih odsekov.** Naše predvčerašnje poročilo o tako lepo uspelim zborovanju popravljamo v toliko, da je pri razgovoru o nastopu nadučitelja Žirovnika proti članom šentvidskega odseka dr. Pogačnik le konstatiral, da so se navedeni člani pravilno vedli, ker na napad niso reagirali v šoli med poukom, ampak reagirajo na tem mestu, ko nastopajo kot telovadci in so bili kot taki žaljeni. Dolžnost bratov sotelovadcev pa je tudi, da se potegujejo za nje krepko in neustrašeno.

— **Smrt v tujini.** V Steeltonu, Pa., v Ameriki je umrl Janez Ažbe, brat endotnega slovenskega župnika, č. g. Frančiška Ažbeta.

— **Ropari so ustrelili in oropali** pri Moon Run, Pa., v Ameriki, rojaka Janeza Jurca, doma iz borovniške župnije. Ustrelili so ga v čelo. Ustreljeni zapušča v stari domovini ženo, tri nedorasle otroke in svojo mater.

— **Prememba posesti.** Vdova gospa Kušljan v Novem mestu je prodala svojo hišo trgovki gospej M. Pegan za 12.000 K.

— **Neko visoko damo** je naznanila državneemu pravdnstvu policija v Gorici radi falzificiranja podpisa na menici, glaseči se na 1000 K. Upletenih je v to reč še nekaj drugih oseb. Dama je soproga visokega vojaškega dostojanstvenika v pokolu.

— **Iz ciganske rodbine Hudorovč.** Dne 13. t. m. so pripeljali iz Cerknega cigana Pavla Hudoroviča in njegovega sina, ker sta ukradla svojemu tovarišu Ivanu Hudoroviču konja in voziček na Opčinah, v Gorico.

— **Katoliško društvo sv. Jožeta v Trzinu** priredi v nedeljo, dne 17. novembra 1907 predstavo v dvorani g. Anton Jegliča s sledečim vspeedom: I. Petje, 2. igra »Cigani«, šaloigra v treh dejanjih. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 80 vin., III. sedež 60 vin. Stojšče 40 vin.

K obilni udeležbi vabi prijazno odbor. — O gibanju v tem društvu se nam piše iz Trziča: Napredek društva kaže se v lepi obliki, naši mladeniči v telovadnem odseku se prav marljivo učijo v igrah, godbi, in petju in v tem iščejo zabave, katero tudi dobe in so veseli. Le tako naprej! Vidi se tudi, kako življenje je prišlo z mladeniči v društvo. To so naše bojne vrste naše čete, čete, katere so združene z idejami, katere ima društvo. Nad temi četami naj se visoko dviga prapor ljubezni, dela in vere in ako so naši mladeniči pod tem praporom, upamo, da ga ne zapuste nikdar. Na zdar bratje!

— **Vrhnjske občinske volitve.** Kaže se, da bomo na Vrhniki vendar prišli do volitev občinskega starešinstva. Gabrijel Jelovšek-Komotarjeva stranka je sicer zopet poizkusila zavleči volitev in je oddala akte, tikajoče se občinske volitve, Mihi Tomšiču, češ, da naj kot najstarejši virilist razpiše volitve starešinstva. Ker pa je Miha Tomšič njih pristaš, so računali na to, d ajim bo ustregel in po njih želji delal, da se volitve kolikor mogoče zavlečejo. Spisali so mu v občinski pisarni vabilo za sejo, v kateri se ima voliti starešinstvo v prepričanju, da jim bo vse podpisal. In res je Mihael Tomšič svoje ime podstavil pod vabilo, da se ima volitev vršiti čez tri tedne. Pri tem so si pa pripovedovali, da je to le pesek v oči nasproti vladi, kateri lahko rečejo, da se je že vse potrebno ukrenilo. Pripovedovali pa so svojim somišljenikom, da so celo stvar uže tako modro vpeljali, da ni misliti, da bi se letos vršila volitev starešinstva. Ker je na celi Vrhniki znano, da je dal Mihael Tomšič svoje premoženje pred več meseci v last svojemu sinu in si izgovoril samo vžitek zase in za svojo ženo, se je takoj videlo, da namerava notar kot vodja Gabrijel Jelovškove stranke zopet izvoljene občinske odbornike na Vrhniko klicati in po brezuspešni seji domu poslati. Notar namreč dobro pozna Tomšičevo duševno stanje uže iz časa, ko je imel slednji neko pravdo, v kateri sta se njegova žena in njegov zet kaj odločno izjavila o njem pri sodnji. Poleg tega se je uže večkrat notar sam bridko pritoževal o duševnem razpoloženju Tomšičevem, ko je zanj delal predajno pogodbo. Jasno je, da Mihael Tomšič ni virilist, ker je tudi vlada dognala, da Mihael Tomšič plača vsega direktnega davka, zemljiškega in obrtnega, skupaj samo 126 K. Vlada je tedaj morala priti do prepričanja, da to postopanje ni postavno in je županstvo odvzela volivne akte in poverila c. kr. vladnega komisarija, da ta volitev vodi. — Mi Mihaela Tomšiča pomilujemo, da se je dal v to postopanje vporabiti. Naj bode prepričan, da mu prav iz srca želimo, da bi sedaj, ko je zanj stvar končana, še dolgo v zdravju užival vžitek trdo pridobljenega premoženja. Gosp. notarija, kot voditelja liberalne stranke, prosimo, da vendar ne bi svojih somišljenikov spravljaj v tako neprijetne položaje, v kakršnega je sedaj prišel Mihael Tomšič in naj raje svojo juridično bistroumnost vporablja tam, kjer je v to poklican. Resno želimo, da bi se sedaj cela stvar končala in da bi šli uže na delo na korist občine in da bi našli gluha ušesa tisti agitatorji, kateri gledajo le na svojo osebo korist in zato žele kalne vode, da bi v njej za sebe uspešno ribarili. Če pa Gabrijel Jelovšek-Komotarjeva stranka hoče na vsak način boi, naj bode prepričana, da je še dovolj smodnika neizstreljenega in da bomo še naprej ljudstvu odpirali oči, da bode popolnoma na jasnem, kje so njegovi prijatelji in katere osebe so mu sovražne.

— **Kletarski tečaj.** Znano je, da je kletarstvo na Kranjskem v primeru z drugimi, bolj naprednimi, vinorodnimi deželami še na jako nizki stopinji — ter da je nujno potrebno, da se naši vinogradniki z vso resnostjo poprimejo boljšega kletarjenja, ako hočejo pridelavati dobro, okusno in stanovitno vino in z istim s prideli drugih dežel vpešno konkurirati. Kaj pomaga najlepše grozdje iz najboljšega vinograda, ako iz njega gospodar ne zna pripraviti fino, zlahtno in stanovitno vinsko kapljico? Istotako je znanje umnega kletarstva neobhodno potrebno za vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom in ki lahko iz najboljšega vina najslabše naredijo, ako ž njim pravilno ne ravnaajo. Da se ponudi interesentom prilika, izobraziti se teoretično in praktično v umnem kletarstvu, priredi c. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalicky pri državni kleti v Novem mestu tekom prihodnjih zimskih mesecev več trodnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli enega teh tečajev vdeležiti, mora se pismenim potom ali ustno zgledovati vsaj do 25. novembra t. l. pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je številu udeležencev za vsak tečaj omejeno, priporoča se, da dotičniki prošnje prej ko mogoče vpošljejo. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bode pravočasno in sicer vsaj en teden pred pričetkom tečaja, pismenim potom obveščen.

— **Nagroma je umrl** posestnik in voznik Sameštar v Črnem Vrhu.

— **Novo opereto** »Joco Udmanič« je napisal in uglasbil hrvaški operetni pevec Gjuro Prejac. Listi to novo hrvaško opereto, ki ima baje že značaj komične opere, zelo hvalijo.

— **Pozor gg. turist** i na božjepotniki na Šmarno goro! Promet čez Savo pri Tacnu se redno prične prihodnjo nedeljo, 17. t. m. Tedaj bo velikanska »ladja« ali brod dodelan, da bo prevažal tudi vozove.

— **O mostu pri Tacnu** se nam poroča: Kakor čujemo iz zanesljivega vira, je izdelal

g. inženir Bloudek iz Kranja, častni občan občine Šmartno pod Šmarno goro, g. baronu Lazzariniju načrt za most čez Savo pri Tacnu, da bi občani še stoletja plačevali mostnino. Lepa skrb za občni blagor! Radi bi poznali oblast, ki bi dovolila še v 20. stoletju posamezniku delati javne mostove, da bi tam pobiral mostnino od ubožanega ljudstva. Zato: raj gg. župani, poslanci itd. varujte koristi svojih volivcev, da ne bo prepozno. S podrtim mostom se ne dá začeti ničesar. Navaden tesar se čudi, kako je mogel še kaj nositi. Proč te stare podrtine in dajte nam občilo, kakor ga zahteva potreba časa. Slavni cestni odbor okolice ljubljanske, kaj delaš? Gosp. župan Al. Tršan se sam trudi z napravo broda, kar bi moral ti.

— **Z državne železnice** se nam poroča: Z veljavnostjo od 1. novembra 1907 naprej razširi se odpravljanje brzovoznih nakladkov v najvišji teži 20 kg, z vporabo plačilnih znamk (promet z znamkinimi nakladki) sedaj tudi na črte v državnem obratu nahajajočih se krajevnih železnic, izjemoma one, ki nimajo nobene neposredne zveze z glavnimi črtami državne železniške mreže. Od omenjenega dneva naprej vvrstile se bodo v tukajšnjem ravnateljskem okrožju črte Trst-Poreč, Gorica-Ajdovščina in dolenske železnice v ta promet in sicer na ta način, da se odpravljanje znamskih nakladkov more vršiti v prometu od postaj dotičnih krajevnih železnic medsebojno in tudi v prometu s postajami izključujočih glavnih črt c. kr. državno železniške mreže oz. s postajami kake druge krajevne železnice. Natančnejša pojasnila dajejo postaje in razbojevalni lepaki. Razpošiljajoče občinstvo sa pri tej priliki vabi, da je vporaba plačilnih znamk vsled enostavne manipulacije za pošiljatelja posebnost koristi in se jih v njihov lastni prid pozivlje, da se kar največkrat mogoče tega odpravljalnega načina poslužujejo.

— **Demonstracije v Zagrebu.** Predvčerašnjim zvečer so bile v Zagrebu demonstracije pred državnim kolodvorom. Demonstracije so razbili nekaj oken. Aretiranih je nekaj dijakov.

— **Na šolo v Ribnici** pride kot supletinja gdčna. Viljemina Beniger, doslej v Preski. Nadučitelj g. Tomšič je dobil dopust.

— **Večerne šole za analfabete** so otvorili v Trstu.

— **Razpisana služba.** Na c. kr. okrožnem sodišču v Voloski je razpisano novoustanovljeno mesto sodniškega sluga.

— **Darovi.** V župnem uradu na Koroški Beli so darovali Mohorjani 13 K za narodno šolo v Št. Jakobu. Istotako so darovali Mohorjani na Ribnem za narodno šolo pri Sv. Jakobu na Koroškem 5 K 90 vin.

— **Sodnijska razsodba.** Kazenski senat nemškega državnega sodišča je zavrgel pritožbo tovarnarja šivalnih strojev R. Lehnmann-a v Brunšviku proti razsodbi deželnega sodišča v Brunšviku, katero ga je radi večkratnega prestopa postave za varstvo blagovnih znakov obsodilo v globo 3000 mark in v odstranitev šivalnih strojev s krivičnimi znaki. Obsodba se je izrekla na predlog tovarne za šivalne stroje Singer Co. V procesu se je dognalo, da je tovarnar izdeloval in prodajal šivalne stroje, kateri so bili premočljivo podobni v izvršbi znanim pristnim Singer-jevim šivalnim strojem.

Ljubljanske novice.

— **Ij Vabilo k Martinovi veselici,** katero priredi Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani v nedeljo, 17. novembra 1907 v svojem družstvenem domu, Komenskega ulice št. 12. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 35 kr. Vspeodi: 1. H. Volarič: »Slovo«. Zbor s tenor solo, poje g. Fr. Globelnik. 2. F. Juvanec: »Pastir«. Moški zbor s tenor in bariton solo, pojeta g. L. Kovač in J. Erman. 3. V. Kocjančič: »Venec narodnih pësmi«. Zbor. 4. R. Thiele: »Mi brhki kuharji«. Komični prizor s spremljevanjem glasovirja za moški četverošpev. 5. Grajski ječar. Igra v petih dejanjih. Spisal Henrik Houben. Igra se igra prvič na slovenskem odru. Igra »Grajski ječar« se vrši v dogodkov polnem srednjem veku. V strašnih, podzemljskih ječah krutega viteza Hagarja živi ječar Vitoj. Ta navidez trdi in odurni človek ima za seboj temno preteklost, polno grehov in krivice, ki jo skuša sedaj s tem popraviti, da po očetovski skrbi za uboge jetnike. Vse hoče rešiti iz temnih, vlažnih ječ, v katerih bivajo kakor živi mrličji. To se mu res posreči. Ko divji Hagar krivično napade sosednji grad Samobor in ujame viteza Sama in njegove vojake ter jih vse obsodi k počasnemu umiranju v svojih ječah, misli ječar Vitoj, da je prišel pripraven trenutku. Jetnike naskrivaj oboroži in z njimi naskoči trdnjavo od znotraj, ravno ko so Hagarjevi vojaši pijani zmage in medicne. Nato zbeži neopažen iz trdnjave, ker se hoče sedaj, ko je tu izvršil svojo nalogo, drugod pokoriti za grehe mladosti. Srečno pride do koče puščavnika Evzebija, toda tu ga spoznava kot nekdanjega krvoželjnega viteza Bogomila, ki je provzročil v deželi toliko gorja, ter ga obsodijo na smrt. A v zadnjem trenutku se zapletek pojasni, Vitoj najde zopet svojega ljubljeneega sina in dobi kot plačilo za svoje usmiljeno ravnanje z jetniki osvojeni Hagarjev grad Sleme. — Toda to je samo okostje igre. Oživljajo jo pa zanimivi prizori v poltemnih ječah, ki odmevajo od rožljanja okovov, v vojaških

sobah na gradovih in v tihi, pobožni koči puščavnika Evzebija.

— **Ij Ljubljana v Ameriki.** Iz Pueble, Colo. v Ameriki se poroča: Okraj »Ljubljana« je bil pri seji mestnega sveta sprejet v naše mesto in tako dobijo stanovalci vse pravice, ki jih ima Pueblčan. Tam so naseljeni izključno sami Slovenci, ki so vposljeni v šilvorki ali topilnici.

— **Ij Koncert virtuozna na citre,** g. R. Mayerja, bo danes in jutri v vinski kleti »Uniona«.

— **Ij Osebnost.** Poveljnik domačega pešpolka št. 17, polkovnik Botič, je prišel včeraj semkaj in ložira v hotelu »Union«.

— **Ij Velik koncert** priredi v nedeljo, 17. t. m. pomnožena ljubljanska društvena godba v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek ob 8. uri, vstopnina 40 vinarjev.

— **Ij Tridesetletnico** svojega zvestega službovanja je praznoval predvčerašnjim gosp. France Gajžlar. Minilo je namreč trideset let, odkar služi zvesto in marljivo v znani vinski trgovini »Pri belem volku«. G. Lenče mu je podaril znatno svoto kot priznanje zveste službe. Na mnoga leta!

— **Ij Deklica je izginila.** Enajstletna Marija Kernova, učenka meščanske šole v Celovcu, je dne 25. oktobra odšla iz svojega stanovanja ter se dosedaj še ni vrnila. Zadnjega oktobra je posetila gospo Anzlinovo, gostilničarko na Resljevi cesti v Ljubljani, ter ji prinesla pozdrave svoje matere, ki je kuharica v Vetrinju na Koroškem. Mudila se je pri njej le malo časa, poslovala se ter neznano kam odšla. Ker ni izključeno, da jo je kdo odpeljal, se prosi, da se eventualne tozadevne poizvedbe naznanijo mestni policiji oziroma gospé Anzlinovi na Resljevi cesti. Deklica je za svojo starost velika, modrih oči in svetlo plavih las in obrvi. Nosi rdečo porhasto obleko in predpasnik iste barve ter bel slammik s črnim trakom; obleka je že precej ponošena in zanemarjena. Govori samo nemško s koroškim naglasom.

— **Ij Umrla** je v Leonišču 25 let stara gospa Minka Tominšek roj. Svetek, soproga notarškega kandidata iz Kozije, hčerka višjega oficijala južne železnice v pok. gosp. Ivana Svetka.

— **Ij Ustanovni shod »Podpornega pogrebnege društva«** c. kr. poštini in brzojavnih uslužbenecv v Ljubljani se je vršil v nedeljo, dne 10. t. m. ob mnogobrojni udeležbi. Shod je otvoril ob 6. uri zvečer predsednik krajne skupine c. kr. poštini in brzojavnih uslužbenecv in prisrčno pozdravil gospode tovariše, da so se tako polnoštevilno udeležili ustanovnega shoda. Potem je v zbranih besedah podarjal pomen in koristi nameravanega društva, čegar namen je podpirati ostale člane; nato so se prebrala društvena pravila in se je volil prvi odbor. Voljeni so bili naslednji gospodje: Predsednik Iv. Košenina; namestnik Fr. Zajec; zapisnikar Iv. Schischegg; namestnik Fran Zupan; blaginik Iv. Jenko; namestnik Ant. Valentin; pregledovalca Avg. Heuffel, namestnik Ant. Šega; odborniki Math. Bužan, Fran Kristan, Fran Gubanc, Jak. Bezljaj, Fran Kosmač, And. Ravnikar. Novoizvoljeni predsednik se nato zahvali za izkazano mu naklonenost in želi, da bi društvo uspevalo med gosp. tovariši in da bi si pridobilo simpatij onih tovarišev, kateri še niso člani. Da bode društvo uspevalo, pokazalo je prvi dan svojega obstanka in delovanja. Pristopilo je že 55 članov. Nato so sledili od strani članov razni razgovori, nakar gosp. predsednik zaključil shod ob 11. uri zvečer.

— **Ij Zglaševanje leta 1889 rojenih mladeničev.** Mladeniči, ki so rojeni leta 1889, stopijo s 1. januarjem leta 1908 v črnovojno dolžnost. V dobi od 1. do 15. decembra se imajo tedaj v svrhu zabeležbe zglediti v pisarni magistratnega vojaškega referenta od 8. do 12. ure dopoldne: a) vsi leta 1889 v Ljubljani rojeni mladeniči ne glede na njih domovno občino; b) vsi leta 1889 izven Ljubljane rojeni pa v Ljubljano pristojni mladeniči. Izkazila o domovinstvu, kakor domovnico, delavsko ali poselsko knjigo je prinesiti s seboj. Bolne, službeno odsotne in z važnimi opravili zadržane mladeniče lahko zgleda tudi njih sorodniki ali drugi pooblaščenci.

— **Ij Čiščenje drevce.** V smislu deželnega zakonika z dne 17. junija 1870, št. 21. d. z., glede varstva poljskih in sadnih pridelkov, je odredil ljubljanski magistrat sledeče: Vsak posestnik, vžitar in najemnik zemljišč v mestnem okrožju ljubljanskem, mora do srede novembra vsakega leta svoje sadno in drugo drevje, grmičevje, seči in plotove ob vrlih, na poljih in travnikih očistiti, gosenična gnezda obrati in sežgati. Drevesa, ki so jih napadle gosениce, se morajo posekati oziroma veje odžagati ter sežgati. Vse tak mrčes je z jajci in ličinkami vred uničiti. Kdor bi se tej odredbi ne pokoril, izvršilo se bode delo na njegove stroške, razen tega pa se bode še kaznoval z globo od 2 do 20 K, v ponavljajočem se slučaju od 40 K, v slučaju neiztrljivosti pa z zaporom od 42 ur do štirih dni.

— **Ij Konj občinskega svetovalca Predoviča** je včeraj dopoldne pri vožnji gramoza crknil na cesti v Komenskega ulici.

— **Ij Kinematograf »Edison«** na Dunajski cesti je v sredo pričel proizvajati vrlo zanimive prizore. Danes zvečer spremlja predstave priljubljeni ljubljanski sekstet.

— **Ij Aretovana** je bila predvčerašnjim služkinja Jospina Hudnikova iz Ljubljane zaradi tatvine in po § 128. kaz. zak.

— **Ij Konji splašili** so se včeraj 15letnemu mesarjevemu sinu Francetu Anžiču, ko je pe-

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

prilagojena slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izberne

2469 150-88

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

ljal na vozu prešiče. Anžič je padel z voza in sta ga konja vlekla seboj z vajeti tako dolgo, da ga je ustavil nek pasant. Anžič je pri tem zadobil nekaj telesnih poškodb.

Ij V Ameriko se je včeraj odpeljalo z Južnega kolodvora 16 Slovencev, 40 Hrvatov in 100 Makedoncev.

MOHORJANI!

Spominjajte se „Narodne šole“ v Št. Jakobu v Rožu!

Darove sprejema upravništvo „Slovenca“.

Koroške novice.

k Nova posojilnica. V Podlublju se je v nedeljo otvorila posojilnica. Ker je bilo dan tudi zborovanje kršč. soc. delavcev, se je še precej ljudi nabralo skupaj. Kot govorniki so nastopili g. Vajncerl iz Celovca o »Pogodbi med Avstro-Ogrsko«, g. Vlad. Pušenjak iz Ljubljane o »koristi posojilnic in varčevanja« in g. Wieber o »služnostih ali servitutih«. — Tukaj se je poročil g. dr. Tangl, profesor v Ptuj z gospo Marijo Šarnagl, roj. Pleško. Bilo srečno!

k Otrok se je s fizičnim zadušil. Iz Borovca na pišejo: Delavčeva žena Marija Sparovec prinese v torek kupljeno moko od trgovca. Pri presejanju pade iz nje fižol, katerega zraven igrajoč se otrok po otroški navadi hitro pobere in nese v usta. Med tem ga posili kašelj in otroku zleti fižol v sapnik in ga zaduši. Dasi ravno je mati takoj letela k zdravniku in je ta poskusil vsa sredstva, vendar ni mogel rešiti otroka.

Razne stvari.

Mestne železnice na Dunaju imajo letos prebitka 2.500.000 K.

Luegerjev kip so odkrili v fojerju dunajske »Ljudske opere«.

Grozna drama. V Neogradu je bil ogibar Miklos priča, ko je vlak povozil njegova dva otroka, 9-letno Julijo in 7-letnega Štefana, ki sta mu prinesla kosilo. Bila sta takoj mrtva.

Požar v New Yorku. V New Yorku je pred par dnevi pogorel Garde-hotel v Newhavenu. Šest uslužbencev je zgorelo.

Nov stroj za letanje. Iz Londona poročajo o izumu novega stroja za letanje, ki je od vseh dosedanjih različen in ki se je pri poskušnji zelo dobro obnesel. Izumitelj je stroj nazval »Aeroway« in temelji na oponašanju ptičjega letanja. »Aeroway« zamore nesti šest oseb, ima dva bencin-motorja, vsak po sto konjskih sil. Izumitelj, ki je do sedaj delal poskuse samo z modelom, bode napravil v kratkem poskusne vožnje.

Internacionalna izložba avtomobilov v Budimpešti. V Budimpešti se je sestavil odbor za internacionalno izložbo avtomobilov, ki bode otvorjena v poletju l. 1908. v Budimpešti. Predsednik je nadvojvoda Josip.

Vojška afera v Turinu. Poveljni vojnega zbora v Turinu je kaznoval 60 častnikov, ker so svojemu tovarišu kapitanu Ranziju, ki je bil radi svojih reformatorskih nazorov odpuščen iz vojaške službe, napravili odhodnico.

Nemški pomorski attache in kontreadmiral Siegel se ne vrne na svoje mesto v Pariz, ker je bil v zvezi z ogleduhom Ulmom, kar je sodnijsko dokazano.

Praški župan dr. Gross je imenovan vitezom častne legije.

Italijanska kraljica Jelena je porodila hčerko, kateri bo najbrže ime Ivka.

Nepošten draguljar. Krakovski draguljar Freilich je naznanil policiji, da mu je zmanjkalo draguljev za 90.000 kron. Sedaj so trgovca zaprli, ker se je izkazalo, da je on sam dragulje ponesel.

Na svatbenem potovanju umrl. Berolinski bogataš Ivan Hankl se je podal s svojo soprogo Frideriko na svatbeno potovanje čez Hamburg v Indijo. Ko sta dospela v Kolombo, je zbolela gospa na vnetju slepega črevesa. Vse zdravniške umetnosti se ni posrečilo ozdravljenje. Sedaj se je vrnil žalosten soproj z mrtvim truplom svoje žene v Berlin.

V Djakovem so bili pred par dnevi kar trije dvoboji na en dan. Se je pač ondi pojavil viteški duh!

Plače posameznih vladarjev. V najrevnejši državi, kjer država še celo svojih uradnikov ne more redno plačevati, na Turškem dobiva sultan plačo kakor nobeden vladar na svetu. On dobi letno 12 in pol milijona dolarjev. Za sultanom pride ruski car Nikolaj z letnimi 9 milijonov dolarji, dasiravno v njegovi državi niso najboljše razmere. Skoro bi se smelo trditi, da je plača vladarja manjša,

ako so odnosi srednji. Dokaz temu je plača predsednika Zedinjenih držav v Severni Ameriki, ker dobiva predsednik letno 115.000 dolarjev.

Novi italijanski delavski minister. Na mesto umrlega ministra je imenovan za ministra javnih del Pietro Bertolini.

Nov šport za mlade deklice. Na Angleškem so iznašli nov šport za deklice. Svojestvo te novosti obstoji v tem, da deklice vodijo ravno tako plug kot najnavadnejši hlapec. Pred kratkim je bila tekma v tem športu med deklicama »Yachtmen kluba« in med kmetijskimi deklicami. Hčerka kapitana Sycamore je dobila prvo darilo. Napravila je s tako lahkoto veliko brazdo, da bi moral tudi oratar prve vrste pred njo zarudeti.

Navečja in najtežja žena na svetu ter njen pogreb. Pred kratkim je umrla v New Jersey gospa Margareta Mc Mahon, najtežja in največja žena v Ameriki. Tehtala je 500 kg. Da so mogli njeno truplo prenesti iz hiše, je bilo treba prostor razširiti za 16 palcev. Tudi je bilo treba dvanaest oseb, da so prinesli truplo na ulico. Na pokopališče so jo odpeljali v vagonu. Gotovo je, da ni nobene ženske na svetu, ki bi bila tako težka.

Hotel pogorel. Iz Amerike poročajo: V Newhavenu je pogorel »Garde Hotel«. Šest hotelskih uslužbencev je zgorelo.

Ustrelil svojega odvetnika. Iz Laramie, Wyoming, v Ameriki, se poroča: William Leper, kateri prebiva tu že nad 30 let, je včeraj ustrelil tukajšnjega uglednega odvetnika in bivšega sodnika Charles B. Bramella, o katerem je mislil, da mu je škodoval. Morilec je prišel v odvetnikov urad, kjer je na odvetnika trikrat ustrelil in potem na isti način izvršil samomor. Brezdvomno je bil morilec zmešan.

Oderuha so zaprli. V Budimpešti so prijelj oderuha Izidorja Buchinger-ja, ki je zapeljal sinove mnogih imenitnih rodbin k lahko-mišljenemu zapravljanju in narejanju dolgov. Od nekega diaka je vzel za 80 kron dolga menico v vrednosti 1000 kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOLITEV ŽUPANA NA VRHNIKI.

Vrhnik, 15. nov. Volitev župana so včeraj liberalci obstruirali s svojo nenavzočnostjo. Vsakemu nenavzočemu liberalnemu odborniku se je naložilo 40 kron globe.

MIR NA GRAŠKEM VSEUČILIŠČU.

Gradec, 15. nov. Vsled sklepa italijanskih dijakov, da ne bodo za sedaj več demonstrirali, je bil danes tu mir.

DEMONSTRACIJE ZA ITALIJANSKO VSEUČILIŠČE.

Pulj, 15. novembra. Včeraj zvečer so bile tu demonstracije za italijansko vseučilišče v Trstu.

Gorica, 15. novembra. Tu se namerava v nedeljo prirediti shod za italijansko vseučilišče v Trstu.

Zader, 15. novembra. V nedeljo nameravajo prirediti italijanski dijaški shod za italijansko vseučilišče.

DR. LUEGERJEVA ULICA V BUKAREŠTU.

Bukarešt, 15. novembra. Tukašnja ulica Fontanci bo vsled sklepa občinskega sveta odslej imela ime Dr. Luegerjeva ulica. Rumunci hočejo na ta način, kakor piše glasilo rumunskega ministrskega predsednika, kazati svoje simpatije Dunaju, Avstriji in njenemu stremljenju na Balkan.

POLONYI VODJA OGRSKE KRŠČANSKO-SOCIALNE STRANKE?

Budimpešta, 15. novembra. Govori se, da prevzame Polonyi vodstvo ogrske krščansko-socialne stranke.

ZAROTA NA CETINJU.

Cetinje, 15. nov. Včeraj so v Vosojevicu aretirali dva človeka, ki sta imela v prtljagi bivšega črnogorskega poslanca Šulafića skritih šest bomb. V Antivari so aretirali neka Vojvodića, kolega diaka Bojovića, ki je bil z emigrantom Dakovičem v Kotoru, ko so stavcu Rajkoviču izročili bombe. Iz Belgrada je dva dni pred aretacijo Rajkoviča na Cetinje došlo pismo nekega črnogorskega diaka, ki v pismu svari svoje stariše, naj se ne udeležijo otvoritve črnogorske skupščine, ker bo skupščina z bombami razpršena v zrak.

ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE V ITALIJANSKI ZBORNICI.

Rim, 15. novembra. Danes vložil v italijanski zbornici poslanec Barzilaj na zunanega ministra interpelacijo glede na italijansko vseučilišče v Avstriji.

Najiskrenejšo zahvalo

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vse obilne dokaze prisrčnega sočutja o nenadni izgubi naše iskreno ljubljene nepovabne soproge, oziroma hčere in sestre, gospe

Zore Debevec.

Posebe se še čutimo dolžne izreči najtoplejšo zahvalo blagorodnemu gospodu inženjerju Josipu Ritsch-lnu za njegovo vinkodušnost ter njegov trud, prečast. gosp. župniku Jakobu Sedmaku, vstmu železniškemu osobju za udeležbo pri pogrebu in krasne darovane vence, gospodom pevcem za ginljive žalostinke in sploh vs. m, ki so kakorkoli izkazali nepozabni pokojnici zadnjo čast ter nas tolažili ob prebriski izgubi. Bog povrni vsem!

Divača, 15. novembra 1907.

2591

Žalujoči ostali.

Dobro idoča trgovina z mešanim blagom

se takoj odda z vso zalogo po jako nizki ceni, zaradi preselitve v Ameriko. Trgovina stoji tik drž. ceste in 2 min. od kolodvora.

Kje pove upravništvo „SLOVENCA“.

2585 3 2

Kdor bi hotel na dan dajati po

200 do 300 litrov svežega, dobrega mleka

postavljenega na državni kolodvor v Ljubljani, izvoli se ustno ali pismeno obrniti na naslov: **I. šišenska mle-karna v Sp. Šiški pri Ljubljani.**

Cena mleku po dogovoru. 2590 3-1

2 ključarska pomočnika

mlada in urna v svoji stroki, dobila takoj trajno delo. 2593 8-1

JAKOB MALENŠEK,
ključarski mojster
v Boh. Bistrici (v novo urejeni delavnici).

VITA * VITA

Nova Idealna voda za želodec

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, kataris v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah

2361 10-6

VITA * VITA

Gospodična

stara nad 20 let, mirmega značaja, čvrste postave ter dobro vajena gospodinjsva, se želi poročiti s kakim gospodom uradnikom enakega značaja. Ponudbe se prosijo do 1. decembra pod šifro: „Vida 46“, pošte reštante glavna pošta v Ljubljani. Na ponudbe brez pravega podpisa se ne ozira.

2587 1-1

Služba

2592 3-1

organista in cerkvenika v Hrenovicah na Notranjskem

se razpisuje. Poleg dobre plače je pričakovati tudi še postranskih zaslužkov. Izurjeni Cecilijanci, samci ali zakonski brez otrok, imajo prednost pri enakih sposobnostih.

Prosilci naj lastnorčno pisane prošnje vložijo do 1. decembra 1907 na župni urad v Hrenovicah, koder se izvedo vsi pogoji.

Schichtovo milo
je za vsako perilo najbolje.

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. (Tehniške ocene in načrti **zastonj**, ko se poveri :: :: :: :: pogodba) :: :: :: ::

Inženier-hidrotekt **Konrad Lachnik**

Ljubljana

2457 5

Beethovnovе ulice 4.

Brzjavil: Lachnik, Ljubljana.

Predstave ob delavnikih ob 6, 8. in 9. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih ob 3, 5, in 6. uri popoldne ter ob 8. in 9. uri zvečer. — Cene: I. prostor 30 kr., II. 25 kr., III. 20 kr., IV. 15 kr. Vojaki od narednika navzdol in otroci vsak prostor 5 krajcarjev opeje.

I. najpopolnejše

2333 8

= Kinematographie-Theatre-Francais =

bivši „Katol. Dom“ v veliki dvorani I. nadstr., Turjaški trg 1.

Vsako soboto in sredo nov spored.

Vsaki četrtek in soboto predstave po znižanih cenah za dijake in otroke ob 3., 5. in 6. uri. Cene: I. prostor 15 kr., II. 10 kr., III. in IV. 5 kr. Ob 8. in 9. uri zvečer vrše se predstave kakor običajno.

Cerkveni letopis.

Nova cerkev v Škocijanu pri Turjaku.

Župna cerkev Škocijanska se ne blesti s prijaznega grica, ne pozdravlja ob široki cesti mimoidočih pogostnih potnikov, tiho in skromno se dviga na dnu dokaj skrite, z gozdi in hribi ovencane globeli na severno stran od turjaškega gradu, pol ure hoda. Kljub temu pa ta skrita lega fare in farne cerkve Škocijanske lahko ponosno trdi, da je malo vrstnic na Kranjskem, ki bi se lahko ponašale s tako slavno starostjo, kakor uprav ona. Letos je legla v grob starodavna cerkev, ki je osem dolgih stoletij zbirala župljane kakor mati v svojem krilu. Legla je v grob — in na njeni gomili se je dvignila lepa prostorna, nova župna cerkev. Spodobi se stoletja stari cerkvi, da ji ob pogrebu postavimo majhen spomenik vsaj doslej, da pride pravi zgodovinar in ji napiše natančni življenjepis — častitljivi rajnici — župni cerkvi Škocijanski.

Po vsem soditi je bila sezidana mala kapela sredi mračnih gozdov še pred enajstim stoletjem. Zakaj gotovo je desna kapelica, katere absida je v novi ohranjena in se porabi za baptisterij, prvotno svetišče Škocijansko. To malo skromno cerkvico so povečali in postavili prezbiterij poleg nje — leta 1006. To letnico so zasledili nad oknom v prezbiteriju, ko so podirali staro cerkev. Slog je bil gotički. Ohranjeno je pa samo krogovičje enega okna v prezbiteriju, rebra v prvotni kapelici in en sklepnik. Brez dvoma so jo sezidali Turjanci, kar dokazuje vsa njena zgodovina. Zakaj nobena cerkev jim ni bila tako pri srcu, kakor Škocijanska, po vsej okolici. V faro cerkev jo je povzdignil in brčes razširil Herbert II. Turjaški leta 1260. Na novi farni cerkvi je tudi prvi župnikoval Turjačan Baltazar, kancelar oglejskega patrijarha. Leta je skrbel za cerkev in za župno prebendo, katero je bogato obdaril z zemljiščem in založil za ono dobo zares grofovsko rento. Ker je bila toer cerkev in župnja otrok Turjačanov, ni čuda, da je v dobi protestantov sam luteranec Herbert Turjaški uvedel v Škocijanu novo vero. Goreč pristalci luterne vere — Jurij Dalmatin — je oznanjeval v tej cerkvi krivice nauke. Toda ljudstvo je stalo kakor skala neomajeno in brez plodu so odleteli krivi nauki od src Škocijancev, ki so ostali zvesti katoliški veri. Razjarilo jih je Dalmatinovo pridigovanje tako, da so ga vrgli s prižnice. Kljub temu pa je ostala cerkev pod patronatom Turjačanov do leta 1698 v rokah protestantov. Pri podiranju se je dogajalo, da je bila cerkev slikana, in sicer leta 1589. Brčkone so slike sorodne z onimi v podružnici na Vrhu, fara Želimlje, ki je prej pripadala Škocijanu in bila gotovo sezidana takisto po navodilu Turjaških, če omenjamo, da sta bili na stranskem altarju dve Mencingerjevi sliki, ki se seveda renovirani postavite v novo cerkev, smo s tem omenili nekaj važnejših drobtin iz zanimive preteklosti stare cerkve. In sedaj? Na njenem grobu se je dvignila nenadoma — kakor čez noč — nova, lepa cerkev. Človek ostrmi, ko pride v Škocijan. Leta 1906 dne 27. oktobra ni bilo ni kamenčka, ni vinarja, ne odbora za stavbo — ničesar. Leta 1907 istega dne je bila pa že blagoslovljena velika nova cerkev. Od stare je ostal samo stolp in prezbiterij. Ko smo čuli pred letom o načrtih sedanega župnika Jereba, nismo mogli verjeti, da izvrši v nekaj mesecih to veliko delo. Toda izkazalo se je: Pogum velja — pogum in zaupanje na vrle župljane, ki niso brez vzroka ponosni, da imajo starejšo faro od ljubljanske škofije. Župnik Jereb je pa ob tej stavbi dokazal, kaj velja izkušnja. Zidal je pred par leti novo cerkev v St. Vidu nad Cirknico — in šola tam je rodila tukaj bogati sad. Pod vodstvom velesreptnega inženirja Zakscheta se je posrečilo, da se je k staremu prezbiteriju priklopila ladja z dvema kapelama — v podobi krivja tako harmonično, kakor bi bila delana stavba celotno iznova. Cerkev ima umetna okna — tvrdka Kollmann — kar naj bi pač imela vsaka vsaj nova cerkev. Ne stane mnogo več, dviga pa neprecenljivo lepoto notranjčine in napravi cerkev — zares cerkev, prostor ločen od sveta in določen za pogovor z Bogom.

Svod je zidan po moniew-sistemu iz cementa in železa. Posebno lep je kor, podprt z dvema stebroma in okrašen s krasno balustrado iz belih stebričkov. Nekaj posebnega je v cerkvi, čudovita akustika. Do zadnjega kotiča se čuje govor, kakor bi se razgovarjal v sobi. Vseskozi zasluži pohvale in je vreden, da se mu izroča tako delo, zidarski mojster Ronko ml. iz Cerknice, ki je že zgradil tretjo faro cerkev. Vesten, priden in skrben — in ne drag. To so lastnosti, ki ga najbolje priporočajo vsakomur, ki bi nameraval veliko stavbo. Toda pravici na ljubo moramo izpovedati še sledeče: Vsi ti gospodje — župnik, inženir in zidarski mojster ne bi bili zgradili cerkve, da ni bilo vrlih Škocijancev in njenega patrona — grofa Leona Turjaškega. Ta poslednji, poznan vsled darežljivosti do vseh cerkev, koder je patron, ni storil samo, kar je stroga dolžnost patronova, daroval je prostovoljno ves les za ostrežje in poodranje, kar je pri današnji lesni dragini veličanske vrednosti. Čast mu torej in dokaz, da posebna ljubezen slavnih Turjačanov do Škocijanske cerkve ni še izumrla v tem slovitem rodu. Naj bo uverjen visokorodni dobrotnik, da Škocijanci ne bodo nikdar pozabili te dobrotljivosti in da je ne pozabi tudi — Bog. Druga orjaška sila pri gradnji cerkve so pa bili farani sami. Dokazali so, kako vredni in vrli potomci so nekdanjih globokovernih Škocijancev, ki se kakor skala v največjem viharju ne ganejo od zastave svete cerkve. Kdo šteje ure, dneve, tedne, ko so delali od otroka do starčka za cerkev? Kdo pozna vse kaplje potu, ki so kanile na kamen in ga blagoslovile, predno je bil še vzidan v cerkev? In zakaj ves trud, zakaj to požrtvovalno delo? Zato ker kot vrli sinovi cerkve lahko sedaj rečejo s ponosom: To je delo naših rok, to je resnično naša cerkev! To je spomenik naše vere, sprejete od očetov, podedovane od pradedov — spomenik, ki naj še v poznih stoletjih govori vnukom: Stolite trdni v veri, zvesti svojemu Bogu, kakor mi! Čast jim!

— K sklepu naj omenjamo, da je cerkev blagoslovil dne 27. oktobra ob obilni asistenci sosednih duhovnikov ribniški dekan gospod Dolinar, ki je s prisrčnim govorom na kratko opisal gradbo cerkve in iskreno poprosil milodarov navzoče poslušavce, ki so privreli od vseh krajev. Besede so našle odzvez v srcih, darovanega je bilo 500 kron. Izredno je pa dvignilo slavnost krasno petje. Stara je Škocijanska fara, toda gotovo še ni doživela orkestralne maše. Iz Ribnice je prišel na pomoč res umetnik na orgle, organist Sicherl, ki je vodil pevski zbor, profesor glasbe Vojteh Hybašek je pa dirigiral orkester, katerega je pripeljal iz Ljubljane. Bil je zares umetniški vžitek, ki nam je dvigal duše k Bogu na dan blagoslovljenja Škocijanske cerkve.

Kostanjeviške novice.

k Volitev župana. Dne 20. oktobra t. l. volili so pri nas župana. Za tiste, ki nimajo sreče, da bi videli tudi malo za kulise, vršila se je ta volitev tako-le: Najprvo so izvolili dosedanjega župana Johanna. Ta je izvolitev odklonil, ker si je menda v svesti, da je kot župan že dovoljkrat zavozil in ker menda še ni prebaval občinskega lova in pa občinske poti v Zavode. Za njim so volili Martina Colariča iz Slinovca. Tudi ta mož je izvolitev odklonil, dasi zna brati in pisati in dasi mu je obljubil Johann za slučaj izvolitve nov cilinder, in dasi ima cviček, ki slovi posebno za časa trgatve — takrat se namreč toči zastoni — celo po beli Ljubljani in po Gorenjskem. Za njim so volili oziroma nameravali voliti Bizjaka. Ker pa mož ni bil toliko previden, da bi bil prišel k volitvam, rekli so gospodje odborniki, da Bizjak ne bo županoval. Prav na tistem povem Bizjaku, da bi tudi tedaj ne bil izvoljen, če bi bil prišel k volitvam, ker te izvolitve ni bilo v programu Johanna. Zadrega za župana je bila velika. Ko je bila pa sila največja, se spomni Johann pobratima Lavoslava in dekretoval je svojim ponižnim ovčicam za župana Lavoslava. Malo kisló so se držali gospodje odborniki, razun častnega Japonca in pa tistega odbornika, ki mu gleda zadnji čas iz

končno so pa Johannu na ljubo malce pokimali in volitev je bila brez posebne nesreče končana. Za tiste pa, ki vidijo tudi malo za kulise, bilo je vse to, kar sem gorj popisal, samo pesek v oči tistim volivcem, ki so se tako krčevito pehali za Johanna, ki bi pa za Lavoslava niti mezinca ne bili genili in pa samo že davno poprej naštudirana komedija, kakršnih je Lavoslav kot gledališki diletant že od nekdanj vaje. Že pred volitvami sestavil je Johann načrt, kako bi pomagal Lavoslavu na županski stolec. Vedel je, da bi za Lavoslava razun tistih volivcev, ki v Bučarjevih čitalniških prostorih »žingajo in žagajo«, ne bi šel nihče v boj. Zato je izzval in izvojeval boj pod lastnim praporom — potem pa lepo zlezel za peč in se smejal dolgim nosovom svojih volivcev in še daljšim nosovom občinskih odbornikov.

k Nehvaležnost Kostanjevčanov. Ko je prišel Krški Sokol k Bučarju popivat, razobesil je Polde veličansko narodno trobojnico. Na dan izvolitve Poldeta županom pa ni bilo v celi Kostanjevici razobešene niti ene hlačiice, niti eden topiček ni počil in še celo domača Rabuzetova — ali pravzaprav Poldetova — godba je molčala, kakor da bi bil veliki petek.

k Bučarjev Pepe. Kostanjevčanom se smili Bučarjev Pepe. Kdor živi na Kranjskem, mu je Bučarjev Pepe gotovo že znan. Tujcem ga pa predstavim: Bučar se sicer ne piše, pa je vendarle Bučarjev. Pepe mu je ime. Po poklicu je mesarski pomočnik. V resnici je pa glava in duša Bučarjeve hiše. On je mesar in pomočnik, gospodar in natak in pa živa reklama za Bučarjevo gostilno. On podpira štiri ogle Bučarjeve hiše — druge podpira Polde. Ta Bučarjev Pepe se smili Kostanjevčanom, ker bo moral prevzeti poleg vseh drugih bremen in težav še županovanje. Polde bo namreč samo reprezentiral in pa k večjemu še kako pesem bo skoval za kak posebno slaven moment, recimo povodom otvoritve železniške postaje v Kostanjevici.

k Poldetov načrt. Menda novi župan ne bo hud, če izdam vsaj njegov glavni načrt. Protestirati namerava najodločnejše proti podaljšanju dolejške železnice skozi Belo Kramo in zahtevati, da se mesto te proge izpelle nova proga Novomesto-Kostanjevica-Samobor, katere glavna postaja mora biti sredi Bučarjevega dvorišča.

k Johann in Lavoslav pobotana. Ni še dolgo temu, ko se je Lavoslav jezil na Johanna, češ, da mu je zakrivil mnogo telesnih nepravil. Johann je ta dolg častno poravnal s tem, da je pomogel Lavoslavu na županski stolec in Johann in Lavoslav sta pobotana.

k Volitev župana neveljavna. Volitev župana je neveljavna, ker virilist Ribitsch o volitvi niti obveščen ni bil. Pa Polde naj si zaradi tega ne dela sivih las. Virilistu Ribitschu je kostanjeviški župan deveta briga. Prenesel bi ravnodušno še slabšega župana kot je Polde.

k Poleg čitalnice, požarne brambe in okr. posojilnice, spravil je brunni Polde vsled dobrotivosti bivšega župana v svoj hlev četrto kravico in ta mu obeta največ mleka. Da bi ta četrta kravica, ki čuje na ime županski stolec, le preveč ne brečala in Poldeta ne vrgla iz stola v blato.

k Občinski tajnik. Občinskemu tajniku bi bil za župana ljubši Martin Colarič, ker ni vajen, da bi videl župana večkrat kakor enkrat na teden in ker je prepričan, da bi Mart. Colariča še enkrat na teden ne videl. Glede Poldeta si pa misli občinski tajnik, da bi se utegnil vendarle večkrat prikazati v občinski pisarni že zaradi tega, ker ima vsaki dan 24 ur prostega časa. Potolaži naj se občinski tajnik! Polde je že pokazal, da gre v boj za občinskega tajnika, če se gre za pravično stvar. Pravična je pa vsaka stvar, katere koristi Bučarjevi gostilni ali pa Bučarjevemu gostom škoduje, je krivična. Malo pokrokal bo občinski tajnik pri Bučarju in malo pozabavljaj bo čez Severja in čez notarja, pa mu bodo vsi grehi odpušteni. In delal bo v občinski pisarni, kar bo hotel — kakor je to bilo dosedaj. Stranke bo smel poditi iz pisarne, pa jim bo tudi smel obetati, če bi ga slučajno zopet obšle človeške

slabosti, svitile kronce: Polde bo zatislil obe očesi. Tajniku pa, ki je že sedaj prva oseba v občini in pri sodišču, bo pa kmalu treba postaviti bronast spomenik pred občinsko pisarno, na katerem bo vpodobljen tudi naš novi župan Polde, v položaju, ko ravno tajniku gumbi čisti.

k Občutljivost Poldeta in Johana. Johann in Polde sta zelo občutljiva. Tako se tudi spodobijo javnim funkcionarjem. Za časa občinske volitve izšel je v Kostanjevici v agitatorične namene nekaj pamflet. Pisec ni znan. Johann in Polde se čutita hudo užaljena, da se jima kdo upa povedati v obraz resnico in imata najblajši namen spraviti svoja politična nasprotnika, kaplana in notarja, pred porotnike, češ, da sta tisti pamflet širila. Prav prijateljsko jima svetujem, da naj se prav lepo pomirita. Kar bi o njima lahko pisala Sever in notar, proti temu je tisti pamflet še pravi slavošpev. Nikarta torej izzivati, sicer izvesta resnico.

k † Johann Globočnik. Johann je torej nenadoma politično umrl. Smrt ga je zadela v najlepši dobi, in kar je najbolj tragično, ravno pred deželnozborskimi volitvami. Kako imenitno bi bil lahko zopet kandidiral in kako slavno bi bil zopet pogorel. No smrt ne prizanaša nikomur. Naj v miru počiva!

k Grobokop Polde. Prav na tistem se govori v tistih krogih, ki so Poldetu najbližji, da je tudi Polde malo pripomogel Johannu do politične smrti. Danes prinašamo to vest še z rezervo, dasi se ista nam, ki poznamo Poldeta, ne zdi verjetna. Če je res, naj si Polde zapomni, da se vse maščuje.

Znanost in umetnost.

priporoča »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Kdor želi, da mu pošljemo brezplačno katalog, ali bi si rad omislil morda tudi kako knjigo, se lahko posluži priložene dopisnice in prosimo, da prečrta to, česar ne želi prejeti.

Nov zelo popolen imenik knjig za slovensko ljudstvo je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, in je katalog vsakemu brezplačno na razpolago. Tako popolnega imenika slovenskih knjig za ljudstvo dosedaj še ni nihče izdal; katalog je pred tiskom pregledal odbor za presojo slovenskih knjig, izvoljen ob času III. katoliškega shoda in določil, kateri pripovedni spisi so primerni za ljudstvo in kateri za mladino. Med poučnimi kritičnimi itd. spisi so navedeni tudi oni, ki služijo le bolj izobraženim krogom in stanovom, ker so pri teh že naslovi toliko jasni, da bo izbira priprostih kakor tudi izobraženim stanovom lahka.

Katalog bo posebno dobro služil knjižničarjem bralnih in drugih društev, ki dosedaj mnogokrat niso vedeli, katere spise smejo dati ljudstvu ali mladini v roke.

Splošen katalog, ki bo obseval tudi še druge slovenske knjige, je v tisku in ga izdamo v najkrajšem času.

Za mladino primerni spisi so v imeniku zaznamovani z zvezdico poleg cene.

Sv. Miklavž bo v kratkem delil pridni mladini svoja darila; gotovo ne bo pozabil na najkoristnejše darove — dobre mladinske knjige. — Preskrbljeno je tudi za deca, ki še ne zna čitati. Na strani 15. našega kataloga so navedene »knjige z barvanimi slikami otrokom za nazorni nauk«. Imamo pa tudi mnogo drugih knjig z barvanimi slikami brez besedila za otroke v zalogi.

Istodobno je izšel v naši zalogi poseben katalog mladinskih spisov z natančnimi ocenami. Ta imenik je za vzgojitelje neprecenljive vrednosti. Imenik je z obžudovanja vredno natančnostjo in vestnostjo zbral, uredil in z ocenami preskrbel najboljši slovenski pedagog nevtrudljivo delavni č. gosp. Anton Kržič, častni kanonik in profesor v Ljubljani. Cena temu katalogu znaša K — 40.

Nov zemljevid. Prav dober, zelo natančen zemljevid Kranjske in sosednih dežel, je ravnokar izšel na Dunaju pod naslovom »Generalkarte von Kärnten, Kain, Görz mit

Podružnica
! v Spletu !

Delniška glavnica:
! K 2.000.000. !

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča **promese na ogrske premijske srečke**

cele à K 12.—, polovice à K 7.— 15. novembra K 300.000
promese na 4% ogrske hipotečne srečke à K 4.— 15. „ „ 70.000
promese na 3% zemeljske srečke I. à K 5.— 16. „ „ 90.000

Vse tri promese skupno le K 19.—.

Podružnica
! v Celovcu !

! Rezervni fond !
! K 200.000. !

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Graben 35, Mala strana, Most ulice 17, Baden, Brno, Opatka Lipa, Opatka Kamelica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jilka, Pilsen, Svltava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborskegasse 4, III. Ungargasse 77 (vagai Rennwegg), III. Löwenstrasse 37, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 25, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 152, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 80, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150—141

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Aks. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 3.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje
izrebanih zastavnic in obilgacij, srečk in kuponov.

Gradiska, Istrien und dem Gebiete der Stadt Triest. Gezeichnet von R. A. Schulz. Ausgabe 1907/08. Obsega tudi seznam politične in sodne razdelbe in navedbo števil prebivalcev v posameznih okrajih. Zemljevid je zelo pregleden in natančen z jako lepim tiskom in ima začetno tudi gorovje. Cena K 2.—, v boljši izdaji K 3.—.

V novem natisu so ravno izšli sledeče knjige, ki so se pogosto zahtevale, a so bile v knjigotrstvu dalj časa razprodane; ker si nismo zapomnili mnogoštevilnih interesentov za te knjige, prosimo, da se vnovič javijo na priloženih dopisnicah.

Walter, Dr. Josef, *Der katholische Priester in seinem Leben und Wirken*, vez. K 4.—.
Brunet Fran, *Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih šolah*, vez. K 4.—.

Rogač-Torkar, *Življenje svetnikov in svetnic božjih*, 2 zvezka, broš. K 11.—, vez. K 14.60.
Mati božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen. Povest iz časov turških bojev konec XVI. stoletja, broš. K —80 (ena najboljših povesti, kolikor jih je izdala družba sv. Mohorja).

Slenauer Albert, *Index Romanus*. Verzeichnis sämtlicher an dem römischen Index stehenden deutschen Bücher, desgleichen aller fremdsprachlichen Bücher seit dem Jahre 1870, broš. K 1.56.

Förster dr. Fr. W., *Lebenskunde*. Ein Buch für Knaben und Mädchen, vez. K 3.60. — Najlepše darilo za bolj odraslo mladino; slavni pedagog hoče s knjigo v prvi vrsti utrditi voljo in značaj.

Der Alkoholismus, seine Wirkung und seine Bekämpfung, 2 zvezka, vez. K 3.—.

Istodobno priporočamo iz znamenite zbirke »Webers Illustrierte Handbücher« sledeče zelo porabne zvezke (vezane): Klöz, *Turnkunst*, 7. Auflage, K 4.80.
Werner, *Milchwirtschaft*, K 3.60.
Goldberg, *Handelwissenschaft auf volkswirtschaftlich-rechtlicher Grundlage*, 7. Auflage, K 3.60.

Dochnahl, *Weinbau* (Rebenkultur und Weinbereitung) K 3.—.
Fried, *Feuerlösch- und Feuerwehrwesen*, K 5.40.
Hamm, *Ackerbau*, K 3.60.
Meinecke, *Auswanderung*, 7. Auflage, K 3.—.
Lebl, *Zimmereingänge*, K 3.60.
Lange, *Blumenblinderel*: Künstliche Zusammenstellung von Blumen und Pflanzen, K 3.60.
Pagenstecher, *Gicht u. Rheumatismus*, 4. Auflage, K 2.40.
Scholz, *Gesundheitslehre*, K 4.20.
Raupp, *Malerel*, K 3.60.
Frimmel, *Gemäldekunde*, K 4.80.

Prijateljem glasbe priporočamo:

Sieber, *Gesangskunst*, 6. Auflage, K 3.—.
Jokisch, *Violine und Violinspiel*, K 3.—.
Lobe, *Musik*, 28. Auflage, K 1.80.
Hofmann, *Musikinstrumente*, ihre Beschreibung und Verwendung, 6. Auflage, K 4.80.
Taylor, *Klavierspiel*, K 2.40.
Richter, *Orgel*. Erklärung ihrer Struktur besonders in Beziehung auf technische Behandlung beim Spiel, 4. Auflage, K 3.60.
Köhler, *Klavierunterricht*, 6. Auflage, K 4.80.
Musiol-Hofmann, *Musikgeschichte*, K 5.40.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Zahtevajte zastonj

In franko moj veliki, bogato ilustrirani glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst mikelnastih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatnih in srebrnih, godbenega orodja, jeklenega in usnjatega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ura	K 3.—
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura	5.—
registr. „Adler Roskopf“, nikel remont s sidro	7.—
Goldin rem. ura „Luna“, koleseje z dvojnimi plaščem	8.50
srebr. rem. ura „Gloria“	8.40
„oklep. verižica z rinceco na petro in karab.“ 15 gr. težka	2.80
razlika Tula nikel ura cilind. z „Luna“ kolesejem	10.50
ura s kukavico K 8.50, budilka K 2.90, kuhinjska ura K 3.—	
švarevniška ura K 2.80.	

Za vsako uro 3letno pisemno jamstvo!
Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad**,
c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brüx) 654,
Češko. 2315 1-4

Na najvišje povelje Njeg. e. in kr. apost. Veličanstva

XXXVIII. c. kr. državna loterija

za skupne civilne dobrodelne namene totranske polovice.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje **8.389 dobitkov v gotovini**

v skupnem znesku **512.890 kron**

Glavni dobiček znaša 200 000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 19. decembra 1907. — Ena srečka stane 4 K:

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7. v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

Leta 1777
Ustanovitev torčke
Ant. Bischoff
Trst

Vina
Žganja
Likerji
Brezalkoholne pijače
Čaji
Cenik zastonj

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

Valvasor, Johann Weichard Freicherr von: Die Ehre des Herzogthums Krain. Laibach-Nürnberg 1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74). Rudolfswerth 1877 - 79.

Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov po K 80.—.

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Landes Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen Müntz etc. Von der Crainerisch-Slavontschen Sprache, wie auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen, Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani 836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlössern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Geschichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oesterreichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860. 2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—, vez v 1/2 usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5. XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena, broš. K 16.—, v 1/2 usnjatih vezavah K 22.—.

Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Vergangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom J. 1745. — 213 strani. K 2.50. Izborna kulturno-zgodovinsko delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pisateljevi.

Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih pokopališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —60.

Verhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien des Laibacher Stadtarchivs. Laibach 1899. — 33 strani. K —60. — Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani. K —60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain. I. Band. 777—1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana cena. K 2.50.

— II. Band. 1200—1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana cena. K 2.50.

Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen, Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3. VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2.50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2.50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. I. knjiga (I. 501—800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.

— II. knjiga (I. 801—1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, etc. Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—, vezano K 22.—.

Mitternützner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na Tirolskem. 1880. — K —60.

Radies, Maria Theresia und das Land Krain 1740—1780. — 1881. K 1.40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez. K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stejni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1.20, eleg. vez. K 2.20.

III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2.40, eleg. vez. K 3.40.

IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponizani in razžaljeni. Roman. K 3.—, eleg. vez. K 4.20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3.80, eleg. vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani. K 2.—, eleg. vezan K 3.20.

Šašel, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljubljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajniške prostore zelo razširila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima posebno knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v knjigotrstvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na razpolago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam dojdejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.